

novinky z radnice

BLAŽEJ VITTEK: PORTRÉT

VÝSTAVA FOTOGAFIÍ
V ZÁPADNOM KRÍDLE RADNICE
DO 31. JANUÁRA 2010

GENIUS
LOCI
TRNAVY

mesto Trnava ■ ročník XX ■ číslo 10 ■ december 2009

Ktorá hviezda nám žiari?

V odbornej tlači sa objavili proroci, ktorí poukázali na vychádzajúcu hviezdu nad ročnou diskusiou o ekonomickej kríze.

Obchodovanie na burze sa vracia k lepším číslam.

Triezvejší ekonómovia sú opatrnejší. Utlmia nepokoj proroci trhu?

Obnovia vieru, že šťastie nám prinesie dostatok peňazí?

Skúsenosť však potvrdila, že dom ešte nezaručuje pokoj v ňom, že rýchle autá neznamenajú získaný čas pre život, že exkluzívne darčeky a dovozový tovar neprinášajú automaticky iskru v očiach. Je to tým, že sme neboli dostatočne bohatí? Máme po rokoch neslobody čo doháňať? Tempo sme zrýchlili v snahe zabezpečiť si ponúkaný štandard, no šťastie neprichádza.

Niet času na zastavenie, konfrontovanie vlastných predstáv s realitou, kultúrou a priateľmi. Vyrástli sme a všetko je nám jasné. Detskú radosť z objavovania v očiach vystriedali jasné predstavy budúcnosti. Tá nie je otvorená. Plánujeme ju. Vieme, aká má byť a akí máme byť my? Plní zdravia, pohody, bez starostí, s dostatkom financií. Bez utrpenia a sporov.

Podľahli sme tejto predstave napriek jej imaginárnosti. Odporuje síce skúsenosti i zdravému rozumu, no nie videnému a počutému. Filmy, reklamy a ponuky ustavične potvrdzujú vzory úspešných usmievavých vlastníkov nehnuteľností. I cestu k úspechu. Vďaka zdraviu v tabletkách a procedúrach, čistote v práškoch a géloch, neobmedzeným rozhovorom v sieti, hypotékam z najlepších bánk, pohodlným autám zo šrotovného či lízingu, dovolenke pri mori, značkovému oblečeniu.

Zhliadnuté svetlo na nebi pragmatizmu by nás tak mohlo upokojiť.

Čo má však spoločné s tou hviezdou, čo zažiarila na skutočnej oblohe? Stáročia niesla nádej pre otvorený a neuchopiteľný život. Pre budúcnosť, ktorú nemožno len tak jednoducho naplánovať a definovať. Nádej mala v sebe vážnosť a pokoru voči životu, zodpovednosť i úctu k človeku. Kalkulácia nebola na prvom mieste. Láska dávala, no nepočítala. Ľavá ruka nevedela o pomáhajúcej pravej. Neskrývala oči pred utrpením a biedou.

Patrili k rastu i k životu. Stojíme o tento pôvodný pohľad?

Nemáme radi bolesť ani nejasné, neuchopiteľné a nepredmetné.

Radi sa pohybujeme v definíciách a presne vymedzených víziách.

Z nich sme vytlačili vlastné omyly, zlyhania, trápenie i bolesť.

Paradoxne sme napriek vede popreli rozum. Prekryli sme neviditeľné i nepohodlné, no neoddeliteľné súčasti života. Vrátime sa k hviezdam na oblohe alebo v televízii? Dáme na skúsenosť a realitu, alebo budeme odznovu počítať, čo sa oplatí a čo nie? Uveríme prorokom krajších zajtrajškov v nádeji, že už konečne budú mať pravdu?

Pavol Tomašovič

Pamätná tabuľa venovaná Novembru '89 v Trnave

Na budove Divadla Jána Palárika – na mieste, kde pred dvadsiatimi rokmi nielen Trnavčania, ale i ľudia zo širokého okolia deklarovali svojou prítomnosťou i hlasom odhodlanie demonštrovať za zmenu systému spravovania spoločnosti, odhalili 16. novembra predstavitelia miestnej i regionálnej samosprávy pamätnú tabuľu s týmto textom: TRNAVČANIA, V NOVEMBRI 1989 SME NA TOMTO NÁMESTÍ ZDVIHLI SVOJ HLAS PROTI TOTALITNÉMU REŽIMU. NEZABUDNIME. 17. NOVEMBRA 2009

Podnet na jej umiestnenie predložil v minulom roku predseda občianskeho združenia Trnavské fórum Bohumil Chmelík. Uznesením trnavského mestského zastupiteľstva č. 484/2009 došlo k potvrdeniu tejto snahy a k realizácii tabule. Mesto Trnava i Trnavský samosprávny kraj jej odkrytím spolu s občianskymi iniciatívami i občanmi mesta potvrdili spätosť s ideami Novembra 1989 a zároveň vyjadrili pranie, aby tabuľa pripomínala všetkým význanosť slobody, odvahy a zodpovednosti. K občanom sa krátko prihovril aj jeden z iniciátorov a moderátorov stretnutí na trnavskom námestí Vladimír Oktávec.

Program pokračoval v priestoroch divadla uvedením knihy z prostredia atómovej elektrárne a v Zrkadlovej sále Divadla Jána Palárika hudobno-slovným pásmom Nežnosti po 20. rokoch. Režisér Jakub Nvota pripravil program, v ktorom mladá generácia reflektovala spolu s tou staršou novembrové udalosti a dnešok. Podarilo sa mu naznačiť idey a sklamanie, ale i základnú výpoveď pre dnešok. Celospoločenský stav i nálady v súčasnej situácii, sa týkajú nás všetkých. Nedá sa už viniť jednu politickú stranu ani medzinárodný diktát, pretože politikov či zástupcov ľudu volíme priamo my, bez diktátu zhora.

Na celospoločenskú klímu reagovalo aj stretnutie zakladateľov koordinačného výboru bývalej Verejnosti proti násiliu – VPN v Trnave. Upozornili na to, že v súčasnosti sa upravujú zákony často podľa vôle politikov, že mnohí, ktorí rozhodovali pred Novembrom, rozhodujú aj dnes a predovšetkým, že za slobodu, ktorú sme si vybrali, nesieme aj zodpovednosť.

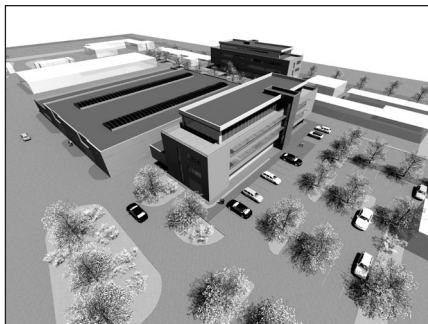
Podujatia venované výročiu pokračovali aj 17. novembra. V kine Hviezda si občania mohli pozrieť premiéru dokumentárneho filmu Martina Hanzlíčka, Fedora Gála a Petra Zajaca Dobré ráno, Slovensko, ktorý pokrýva obdobie od novembra 1989 po prvé slobodné voľby v júni 1990, a po jeho skončení diskutovali s autormi. Večer bola otvorená nová galéria v zrekonštruovanej ortodoxnej synagóge na Haulíkovej ulici, kde sa okrem vernisáže výstavy fotografa Karola Benického uskutočnilo aj uvedenie knihy Fedora Gála Z prvej ruky a rozhovor s ním.

-pt-

Nové priestory aj pre zahraničných investorov

Začína sa výstavba Mestského priemyselného a technologického parku v Trnave. Na realizáciu tohto projektu získalo Mesto Trnava dotáciu od Slovenskej agentúry pre rozvoj investícií a obchodu (SARIO) vo výške 95 percent z oprávnených nákladov, čo predstavuje takmer 9,59 milióna eur.

Nový priemyselný a technologický park vznikne v areáli bývalých Technických a rekreačných

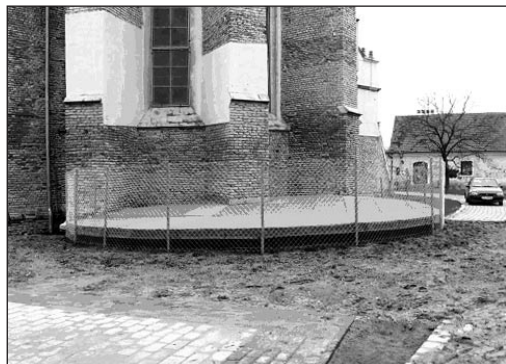
služieb na ploche približne 28 tisíc m². Novo postavené budú pavilóny sofistikovanej výroby a výrobných buniek, výrobo-technologický a skladový pavilón a nové parkovacie miesta. Predmetom rekonštrukcie budú komunikácie vo vnútri areálu a skladovo-logistický pavilón.

Snahou vedenia mesta je ponúknuť novovzniknuté priestory predovšetkým domácim a zahraničným investorom v oblasti výskumno-vývojových činností, konštrukčných a projekčných záležitostí a firmám so sofistikovanou výrobou a inovačným potenciálom, ktoré vytvoria nové, vysokokvalifikované pracovné miesta.

Dodávateľom diela je skupina Dúha – Trnavská stavebná spoločnosť, ktorú Mesto Trnava vybralo prostredníctvom verejného obstarávania podľa zákona č. 25/2006.

-red-

Mesto chce prezentovať kostnicu pri bazilike a uchádza sa o grant na dokončenie výskumných a reštaurátorských prác

Posledné dva roky obyvatelia a návštevníci mesta registrovali výskumné práce pri odkývaní najstaršieho sakrálneho objektu na území Trnavy – objektu kostnice pri Bazilike sv. Mikuláša.

Počas úprav terénu v okolí baziliky archeológovia symbolicky v deň osláv 770. výročia povýšenia Trnavy na slobodné kráľovské mesto 12. septembra 2008 narazili na zvyšky objektu, ktorý skúmali do zimného obdobia roku 2008 a pokračovali v priebehu roku 2009.

Pretože odhalené zvyšky najstaršej sakrálnej architektúry svojou hodnotou významne dopĺňajú históriu Trnavy, po dohode Krajského pamiatkového úradu, Katedry klasickej archeológie filozofickej fakulty Trnavskej univerzity a Mesta Trnavy ako investora, bol kvôli ochrane pred poveternostnými vplyvmi spôsobujúcimi devastáciu nález zvolený spôsob jeho záchrany tak, aby mohol byť neskôr prezentovaný. Tento prístup si vyžiadala realizácia prekrytia archeologického náleziska formou dočasného prístrešku. Stavba sa uskutočnila v októbri a novembri tohto roku.

Týmto spôsobom je zabezpečená nielen ochrana archeologického náleziska, ale boli aj vytvorené podmienky pre jeho doskúmanie a následné zreštaurovanie s možnosťou vytvorenia expozície, ktorá bude súčasťou prehliadky historického jadra Trnavy.

Na uvedené práce bola 13. novembra tohto roku spracovaná a podaná žiadosť o grant na Ministerstvo kultúry SR v programe Obnovme si svoj dom. Vzhľadom na to, že medzi priority roku 2009 sú Ministerstvom kultúry SR zaradené aj rotundy a ich zvyšky, veríme, že žiadosť bude úspešná a získame finančné prostriedky na dokončenie výskumných a reštaurátorských prác.

Každý národ aj mesto vyjadrujú svoju kultúrnu úroveň okrem iného aj prístupom k záchrane a prezentácii svojho kultúrneho dedičstva. Prezentácia zvyškov tejto objavenej unikátnej stavby pôvodnej kostnice je takýmto príspevkom zo strany mesta Trnava jeho obyvateľom i návštevníkom.

Milan HORÁK, foto: archív OÚRaK

Z komunálneho odpadu sa bude vyrábať palivo

Mesto Trnava získalo nenávratný finančný príspevok z eurofondov vo výške 3 077 867 eur na výstavbu zariadenia na zhodnocovanie odpadov v areáli skládky komunálneho odpadu na Zavorskej ceste. Výstavba by sa mala začať na jar budúceho roka.

Zariadenie na zhodnotenie odpadov bude vybavené technológiou na úpravu vyseparovaných zložiek živnostenského a komunálneho odpadu. Za jeden rok sa tu zmení 40 000 ton odpadu na viac ako 12 tisíc ton tuhého alternatívneho paliva.

Prevádzkovateľom zariadenia bude mesto Trnava. Projekt značne zníži množstvo skládkovaného odpadu, podporí efektívnosť a ekonomiku odpadového hospodárstva. Vytvorí sa tu štyri nové pracovné miesta s perspektívou ďalších pracovných miest. Nemenej dôležitým prínosom projektu, ktorý územne zasahuje za rámec trnavského okresu a týka sa 119 000 obyvateľov, bude jeho vplyv na zlepšenie životného prostredia.

-eu-

V skratke

■ Na Špačinskej ceste vznikne nová okružná križovatka

V druhej polovici novembra sa začala prestavba križovatky na Špačinskej ceste. Vznikne nová okružná križovatka elipsovitého tvaru so zachovaním štyroch vetiev vchádzajúcich do križovatky a dvoch spojovacích vetiev. Prestavba križovatky je navrhnutá tak, aby boli minimalizované úpravy existujúcich stavebných častí súčasnej križovatky. Rozmery sú prispôbené jej tvaru a miestu. Stavebné úpravy nevyžadujú žiadne búracie práce na súčasných zariadeniach.

Pre peších sa pripravuje výstavba chodníka z obytného súboru Hliny v smere k obchodnej akadémii. Ostatné priechody pre chodcov budú v pôvodných trasách. Prvou etapou výstavby je vybudovanie dvoch ostrovčekov na Špačinskej ceste, ktoré budú chrániť chodcov pri prechádzaní cez dlhé priechody. Počas výstavby sa z dôvodu odstránenia možných kolíznych miest počítá s dočasným uzatvorením vetvy ulice Na hlinách a vetvy z Kukučínovej ulice na Špačinskú cestu.

Po uvedení novej križovatky do prevádzky bude súčasný vjazd a výjazd vozidiel na

Špačinskú cestu zúžený. Umožnený bude len jednosmerný pohyb vozidiel v smere z okružnej križovatky do obytného súboru. Na pripojenie do križovatky z Hlín bude slúžiť súčasné pravé pripojenie.

■ Práce na Nitrianskej ulici pokračujú

Ďalšia etapa rekonštrukcie ciest na Sladovníckej a Nitrianskej ulici sa začala v polovici novembra. Za ich realizáciu je zodpovedná Slovenská správa ciest, ktorá dotknuté cesty spravuje. S výstavbou, ktorá má potrvať do 30. júna budúceho roka, sú spojené dopravné obmedzenia a zmeny v autobusovej doprave.

Čiastočne je uzavretá Nitrianska ulica od Šípovej po Priemyselnú ulicu, zachovaná je doprava v smere von z mesta. Na križovatke s Mikovíniho ulicou sú vybrané zvodidlá a nahradené spevnenou plochou tak, aby sa dalo odbočiť na túto komunikáciu, po ktorej je vedená obchádzková trasa. Odbočovacia vetva z juhovýchodného obchvatu smerom do Trnavy je uzatvorená. Smerom do mesta treba použiť ostatné vetvy mimoúrovňovej križovatky, a tak sa dostať ku križovatke s Mikovíniho ulicou. Autobusová zastávka na Nitrianskej v sme-

re do centra je presunutá na Priemyselnú ulicu, po ktorej premáva autobusová doprava. Autobusová zastávka na Nitrianskej v smere z centra je posunutá na Nitriansku ulicu bližšie k čerpacej stanici Slovnaft. Do priestoru medzi Mikovíniho a Priemyselnou ulicou je povolený vjazd len pre vozidlá SAD a dopravnú obsluhu podnikov v tejto lokalite.

Tranzitnej doprave sa odporúča použiť juhovýchodný obchvat a časť severného obchvatu.

■ Parkoviská na Nerudovej a Jiráskovej

Päťdesiatosem parkovacích miest má nové parkovisko, ktoré postavila mestská samospráva na Nerudovej a Golianovej ulici. Finančné náklady na realizáciu boli takmer 70 tisíc eur. Projektová dokumentácia na parkovisko však bola spracovaná v roku 2006 a celkové náklady boli kalkulované na takmer 75 000 eur. Z dôvodu úsporných opatrení Mesto Trnava pristúpilo k variantnému riešeniu výstavby parkoviska formou stavebných úprav, ktoré značne znížilo celkové náklady. Tým sa vytvorila určitá rezerva finančných prostriedkov, aby mohlo byť zrealizované v tomto roku ešte jedno parkovisko v lokalite Linčianska na Jiráskovej ulici.

■ Nové diskusné fórum v škole verejného zdravia

Kancelária Zdravé mesto Trnava v spolupráci s Občianskym združením Otvorené srdce pripravuje v roku 2010 diskusné fórum v rámci Školy verejného zdravia. Témy budú zamerané na problematiku toxikománie, nelátkových závislostí, alkoholizmu, spoluzávislostí, násilliu v rodine a pod. Prvé stretnutie sa uskutoční vo februári. Podrobnejšie informácie o diskusnom fóre prinesieme v prvom vydaní Noviniek z radnice v roku 2010.

■ Výstava fotografií Nežný pohľad späť je v mestskej veži

Nežný pohľad späť je názov výstavy fotografií z Novembra 1989 fotografa Milana Krupčíka, ktorá bude otvorená do 20. de-

cembra v mestskej veži na Trojičnom námestí. Fotografie z novembrovej revolúcie vznikli spontánne. Úvodné zábery vtedy 24-ročného študenta Chemicko-technologickej fakulty a vedúceho fotokrúžku pri vysokoškolskom klube zachytávajú prvú demonštráciu študentov na Hviezdoslavovom námestí. O fotodokumentáciu prejavil záujem Študentský koordináčny výbor, ktorý vzápätí poveril autora mapovaním všetkých udalostí počas prevratu. Pre Milana Krupčíka to bola prvá oficiálna práca fotografa, jeho fotografie z revolúcie boli publikované v denníku Smena. November 1989 sa stal štartovacím impulzom pre jeho profesionálnu kariéru. Od roku 2002 žije v Trnave a fotografuje najmä pre verejno-právne a súkromné televízie. Výstavu fotografií v mestskej veži sa autor rozhodol zrealizovať symbolicky pri príležitosti 20. výročia revolúcie ako obrazové svedectvo udalostí.

■ Ekumenické dni v Trnave už po päťdesiaty raz

Ekumenické dni v rámci Týždňa modlitieb za jednotu kresťanov sa uskutočnia v Trnave od 18. do 25. januára 2010. Úvodná pobožnosť bude v pondelok 18. januára o 18.00 h v Evanjelickom kostole, kde bude kázať František Gábriš, superior SJ. V piatok 22. januára o 18.00 h sa v Kostole sv. Jakuba uskutoční koncert zboru Chorus Salvatoris pod taktovkou Róberta Mésároša a Zuzany Holičkovej. Záverečná pobožnosť sa uskutoční v pondelok 25. januára o 18.00 h v Kostole sv. Jakuba a kázať bude Mgr. Rastislav Hargaš, farár ev. a. v. cirkvi v Trnave.

Pri zrode myšlienky ekumenických dní, ktorú zastrešuje Pápežská rada pre napomáhanie jednoty kresťanov a Svetová rada cirkví, stál reverend Paul Wattson, ktorý v roku 1908 navrhol, aby sa tento týždeň modlitieb konal v období medzi sviatkami Katedry svätého Petra a Obrátením svätého Pavla, čo mu dodalo symbolický význam.

Za daňovým úradom pribudne takmer sto stromov

Počas novembra sa uskutočnila výsadba odrastených stromov v parčíku za daňovým úradom v Trnave. Svoje miesto tu našlo vyše deväťdesiat dubov, líp, platanov, pagaštanov, gledíčií a ďalších stromov s ozdobným charakterom ako napríklad okrasné jablone a hrušky, v hodnote približne 20 580 eur.

V zóne nazvanej Pod korunami stromov, ktorá je prirodzenou najfrekventovanejšou križovatkou trás chodcov, je ako prvý na území Trnavy zrealizovaný ekologický, pre vodu priepustný povrch z minerálneho betónu s cieľom eliminovať tvorbu „divokých chodníkov“ križujúcich trávnatú plochu. Táto u nás zatiaľ neobvyklá technológia, ktorá vzhľadom na pružnosť povrchu menej zatažuje kĺby pri chôdzi, je s úspechom používaná v sadových úpravách v krajinách západnej Európy. Lavičky, ktoré tu budú osadené, môžu poslúžiť na oddych nielen obyvateľom sídliska, ale aj návštevníkom polikliniky a okolitých úradov. Aby nedochádzalo ku kolíziám chodcov a cyklistov, pribudol pre nich spevnený pás pri chodníku ústiacom na lávku cez Hlbokú ulicu.

Výsadbou stromov je ukončená tohtoročná etapa prác na revitalizácii tohto územia v obytnom súbore Hlboká. Na jar budú práce pokračovať tvorbou detských ihrísk, terénnymi úpravami a dosádzaním zelene. Pozostávať bude zo živých plotov členiacich ihriská a oddychové zóny, na menších plochách nebudú chýbať ani efektné a zároveň na údržbu nenáročné záhony trvaliek.

Novo vysadené stromy majú prispieť k zmenšeniu dlhodobého deficitu parkovej zelene v Trnave, rešpektovaná však bude aj požiadavka občanov, aby boli zachované voľné plochy vhodné na hry a športovanie. Na revitalizáciu parčíka za daňovým úradom bolo v rozpočte mesta Trnavy vyčlenených 265 551 eur.

-eu-

Vianočný strom na Trojičnom námestí

„Pečlivosťou Čs. Červeného kríža postavený bol v Trnave prvýkrát podľa dánskeho zvyku vianočný strom. Slávnosť vztýčenia a osvetlenia konala sa 20. dec. 1925 na námestí pod protektorátom mestskej rady.“

Tento citát z kapitoly Poprevratové dejiny mesta Trnava od V. Holoubka v publikácii Trnava 1238 – 1938, ktorú vydala „Rada mesta Trnava na pamäť 700-ročného jubilea“, vypovedá o tom, že tradícia umiestňovania vianočného stromu na Trojičnom námestí sa začala pred osemdesiatimi štyrmi rokmi. V období normalizácie bola prerušená a obnovila ju až súčasná mestská samospráva v roku 2006.

Tento rok bude zdobí Trojičné námestie strom z Ulice J. A. Komenského v Trnave, Hlavnú ulicu vianočný strom z Cífera a na Mikulášskom námestí je stromček z Voderád. „Vyberali sme z bohatej ponuky stromčekov od obyvateľov Trnavy a okolia, za čo im veľmi pekne ďakujeme,“ povedala Zuzana Bodišová z referátu správy zelene mestského úradu. Podľa jej slov budú aj atmosféru vianočných trhov dotvárať stromčeky, ktorých výrub počas tohto roka povolil na žiadosť občanov odbor stavebný a životného prostredia mestského úradu. Väčšina pochádza z plôch verejnej zelene, na ktorých boli v minulosti nekonceptne vysadené bez zreteľa na ich veľkosť v budúcnosti. Vďaka tomu mestská samospráva tlačaná krízovým rozpočtom mohla ušetriť finančné prostriedky na nákup vianočných stromčekov.

-eu-

Tvorivé dielne pre deti na nádvorí radnice

Druhý ročník Predvianočných tvorivých dielní pre deti sa uskutoční na nádvorí radnice od 3. do 20. decembra. Vo veľkom vykurovanom stane budú vždy vo štvrtok a piatok od 10. do 18. hodiny a v sobotu a nedeľu od 14. do 18. hodiny pre deti pripravené zaujímavé tvorivé aktivity.

Tvorivé dielne sú zamerané na rozvoj detskej kreativity. Deti si s pomocou animátorov z detských a mládežníckych organizácií, ktoré pôsobia v Trnave, môžu vyrobiť vianočné pohľadnice na niekoľko spôsobov, ozdoby na stromček alebo do okna, upiecť a ozdobiť medovníky, prípadne si vyrobiť drobný darček, ktorým potešia nielen seba, ale aj niekoho blízkeho, ako napr. gélové sviečky, svietniky. Môžu si vyskúšať maľovanie na skle, vypaľovanie do dreva a iné tradičné, či menej známe techniky. Program je pripravený v spolupráci so študentmi Katedry predškolskej a elementárnej výchovy Pedagogickej fakulty Trnavskej univerzity. Počas víkendu vždy o 17. hodine sa môžu deti tešiť na divadielko, detské pesničky a koledy.

Organizátormi sú Mesto Trnava a Mestská rada mládeže v Trnave. Projekt podporili Trnavský samosprávny kraj a Slovenské elektrárne, a.s., v spolupráci s ktorými sa uskutoční súťaž pre všetkých detských účastníkov tvorivých dielní. Deti hneď pri príchode dostanú menovku, ktorá bude zlosovateľná. Losovanie bude 21. decembra o 16. hodine na Trojičnom námestí.

-kh-

Dobročinné podujatia mesta počas adventu

Mestská samospráva ani tento rok pred vianočnými sviatkami nezabúda na ľudí, ktorí potrebujú našu pomoc a pozornosť. Pre obyvateľov Zariadenia pre seniorov na Ulici T. Vansovej usporiada 9. decembra obvyklé posedenie s Mikulášom spojené s obdarovaním jubilatov. Okrem detí zo základnej školy A. Merici vystúpi aj folklórny súbor Dolnokrupanka, nebude chýbať mikulášsky balíček a malé občerstvenie.

Počas adventu rozdelí Mesto Trnava finančné prostriedky viacdetným, sociálne odkázaným rodinám, opusteným starým ľuďom umiestneným zariadeniach pre seniorov v Trnave a Trnavčanom umiestneným v podobných zariadeniach v Zavare a Križovanoch. Obdarení budú i mladí opatrovaní invalidní dôchodcovia a osamelí opatrovaní dôchodcovia. Nezabúda sa ani na najstarších obyvateľov Modranky a na seniorov umiestnených v dennom stacionári na Okružnej ulici v Trnave. Zároveň budú zakúpené nové matrace pre Zariadenie opatrovateľskej služby na Hospodárskej ulici.

Vianočný benefičný koncert na podporu hospica Svetlo sa uskutoční 13. decembra o 15.30 v Kostole sv. Anny. Účinkovať bude hudobné zoskupenie nevidiacich Ambrelo z Bratislavy. Výťažok z tradičného predaja vareného vína počas vianočných trhov na Trojičnom námestí bude odovzdaný deťom z trnavského detského domova, obyvateľom Zariadenia pre seniorov na Hospodárskej a Coburgovej ulici a Azylového domu Tamara. Tradičný primátorský radničný čaj sa bude podávať 18., 21. a 22. decembra vždy od 16. do 17. hodiny. Posledný deň vianočných trhov, 22. decembra o 17.15 h odovzdá primátor mesta na Trojičnom námestí výťažok z vareného vína a prijme skautov, ktorí prinesú symbolicky Betlehenské svetlo obyvateľom Trnavy a okolia. Štedrá večera pre bezdomovcov sa uskutoční 22. decembra od 13. do 15. hodiny v dome Katolíckej jednoty Slovenska na Novosadskej ulici.

Počas celých vianočných trhov bude na Trojičnom námestí stánok určený na charitatívne účely, v ktorom bude sedem občianskych združení a neziskových organizácií predávať svoje výrobky. Výťažok z predaja poputuje na ich činnosť.

-mp-

Vyhodnotenie záujmu o službu SOS senior

Mesto Trnava uskutočnilo v priebehu letných mesiacov anketu s cieľom zmapovať záujem občanov o službu SOS senior a overiť tak jej možnú efektivitu a využiteľnosť. Do ankety sa zapojilo 284 respondentov, z toho 34 percent mužov a 66 percent žien v priemernom veku 71 rokov, 40 percent z celkového počtu žije osamelo. Deväťdesiatdva percent účastníkov ankety odpovedalo kladne na otázku, či majú zdravotné problémy, 44 percent respondentov uviedlo, že ich stav je vážny. Srdcovocievnyimi ochoreniami trpí 32 percent, kombinovanými ochoreniami 43 percent odpovedajúcich.

Záujem o službu SOS senior prejavilo 67 percent respondentov, 44 percent však uviedlo, že nemôžu na jej poskytovanie finančne prispievať. Z celkového počtu občanov zapojených do ankety bolo ochotných prispievať na túto službu sumou 10 eur 49 percent opýtaných a 7 percent môže prispievať sumou 20 eur.

-red-

Týždeň zdravia v škole na Atómovej ulici

Žiaci, učitelia i rodičia detí zo Základnej školy na Atómovej ulici v Trnave vedia, že sme Škola podporujúca zdravie. Zapojili sme sa do projektu, ktorým vieme žiakov ekologicky myslieť, ale hlavne konať. Okrem zberu papiera a batérií každý rok pribudnú stromčeky alebo kríky v okolí školy. A už dlhé roky je okrem celoročných športových aktivít súčasťou pestovania zdravého ducha v zdravom tele i Deň zdravia.

Učitelia v spolupráci s dobrovoľníkmi z radov rodičov, sponzorov, členov nadácií, pripravili pred jesennými prázdninami v škole Deň bez sladkostí, Deň bez stresu a Deň športu. Súčasťou zdravého životného štýlu sa stali relaxačno-prázdninové dni. Na I. stupni žiaci okrem ochutnávok zdravých nátierok, ovocia a zeleninových šalátov absolvovali Chodník zdravia. Pod vedením triednych učiteliek ôsmaci na siedmich kontrolných stanovištiach dávali deťom úlohy (skákanie cez švihadlo, beh na kolobežke, skákanie vo vreci, štafetový beh, kvízy o zdraví a bylinkách...). Siedmakov a ôsmakov poučili lektorky z nadácie OZ NEZA o rozličných formách nelátkových závislostí, pričom poznatky striedali so zážitkovými aktivitami. Štvrtáci perfektne zvládli turistickú vychádzku do Kamenného mlyna.

Tenisové kurty, telocvičňa, ihrisko boli k dispozícii žiakom podľa stanoveného harmonogramu. Čakali ich ešte psychologičky z Pedagogicko-psychologickej poradne v Trnave, ochutnávka čajov v jedálni, kde sa dozvedeli viac o druhoch čajov, ich príprave a hlavne o zdraví prospešných účinkoch. Prednášať prišli odborníci zo Združenia abstinentov, z Ligy proti rakovine, z mestskej polície.

Počas Dňa športu II. stupeň absolvoval štafetový beh podľa jednotlivých tried. Tých mladších prekvapili hasiči z Hasičského zboru v Trnave, ale i psovod s vycvičeným záchranným vlčiakom. Súčasťou úspešnej akcie bola nádherná výzdoba chodieb a tried.

Mgr. Mária HRNČIRIKOVÁ, foto: autorka

Prorektorka Univerzity sv. Cyrila a Metoda Dagmar Valentovičová:

Kritériá pre univerzitu sme nemohli splniť

Po rektorovi Trnavskej univerzity prinášame rozhovor s PhDr. Dagmar Valentovičovou, Csc., prorektorkou pre výchovno-vzdelávaciu činnosť a akreditáciu Univerzity sv. Cyrila a Metoda. Zaujímalo nás, aká je situácia ohľadom komplexnej akreditácie na UCM, ktoré programy majú pozastavenú akreditáciu a čo škola robí pre to, aby bola ich akreditácia obnovená.

Univerzita sv. Cyrila a Metoda je medzi školami, ktoré akreditačná komisia navrhla preradiť medzi vysoké školy bez zaradenia. Ktoré kritériá ste podľa nich splnili a ktoré, naopak, nie?

Keďže sme univerzita, akreditačná komisia nás najskôr posudzovala podľa šiestich kritérií pre univerzitné vysoké školy. Nesplnili sme, ani sme nemohli splniť kritériá, ktoré sa týkajú absolventov doktorandského štúdia, pretože s doktorandským štúdiom sme začali až v roku 2006. To znamená, že prvých doktorandov budeme mať až v tomto akademickom roku. Od toho sa odvíjali ostatné podmienky, pretože väčšina kritérií sa vzťahuje na vedeckú aktivitu absolventov doktorandského štúdia. Boli sme preto preradení medzi vysoké školy bez zaradenia, pričom kritériá pre tento typ škôl sme spĺňali. Záverečnú správu z ministerstva školstva však ešte stále nemáme k dispozícii, takže pre nás komplexná akreditácia po formálnej stránke ešte nie je ukončená.

Ako je to s akreditáciou študijných programov na UCM? V médiách sa objavili informácie o tom, že na niektorých programoch bola akreditácia pozastavená.

Celkovo je problematických šesť programov. Ak by sme išli po fakultách, fakulta masmediálnej komunikácie mala problém s akreditáciou programu masmediálna komunikácia magisterského štúdia – nevyhovoval garant. V súčasnosti je to však už doriešené, máme nového garanta. Na filozofickej fakulte niektoré študijné programy neboli akreditované, pretože neboli schválené, to bola napríklad história na magisterskom stupni – takú sme ešte nikdy predtým nemali. Bol to akýsi pokus o nový študijný program. Na štyroch programoch bolo právo udeľovať titul pozastavené, pretože garanti nespĺňali určité formálne náležitosti. Napríklad jeden garant, ktorý sa stal profesorom, ešte nemal v rukách dekrét. Opäť možno povedať, že problém troch študijných programov sme už vyriešili. Na fakulte prírodných vied bola pozastavená akreditácia programu informatika, ktorý máme len na bakalárskom stupni.

Podľa medializovaných informácií nielen, že pre chýbajúceho garanta nemôžete na informatiku prijať nových záujemcov, ale je ohrozené aj ukončenie štúdia študentov informatiky v druhom ročníku.

Ako som už spomínala, rozhodnutie ministra školstva sme ešte nedostali. Po jeho obdržaní má fakulta jeden rok na odstránenie nedostatkov a požiadanie o zmenu rozhodnutia. To znamená, že študenti tretieho ročníka môžu bez ďalších problémov ukončiť štúdium v riadnom termíne. Škola sa však musí zo zákona postarať o svojich študentov nižších ročníkov. V prvom rade znovu akreditovať štúdium, alebo, ale to je krajné riešenie, v spolupráci s ministerstvom je povinná nájsť im školu, kde budú v štúdiu pokračovať.

Okrem informatiky je ešte nejaký študijný program, kde ostali študenti a musíte ho vyriešiť v priebehu roka?

Podobná situácia nastala na filozofickej fakulte v programe anglický jazyk v odbornej komunikácii na magisterskom stupni. Pôvodná garantka z Ukrajiny nespĺnila podmienky, pretože nebola profesorkou. V súčasnosti vedieme dosť intenzívnu komunikáciu s ďalším garantom zo zahraničia. Právo udeľovať titul však stále máme. Kým nedostaneme konečné rozhodnutie ministra vo veci komplexnej akreditácie, platí súčasný stav. Ak stihneme do roka od doručenia rozhodnutia získať garanta a schváli nám ho, študenti budú môcť riadne doštudovať u nás. Obmedzené máme, tak ako aj v ostatných prípadoch týchto študijných programov, prijímanie právok.

Načrtli ste tému hľadania garantov. Ako vnímate situácie, keď sa školy snažia získať garantov, či už zvonka alebo tlačia na svojich zamestnancov, aby si zvýšili kvalifikáciu? Nie je to na úkor kvality?

Nedomnievam sa, že by to išlo na úkor kvality, pokiaľ nejde o nejaké urýchlené procesy, ktoré by neboli založené na riadnych výkonoch alebo postupoch. Minister školstva stanovil, aké sú minimálne podmienky na to, aby sa niekto stal docentom alebo profesorom, čo je záväzné pre všetky vedecké rady a pre vnútorné predpisy každej univerzity. Nakoniec, o tom, či daný kandidát spĺňa alebo nespĺňa predpoklady na získanie titulu, rozhoduje nielen vedecká rada fakulty, ale aj vedecká rada príslušnej univerzity, v ktorej sú odborníci aj z iných fakúlt alebo z mimouniverzitného prostredia. V prípade profesorov na proces dohliada ministerstvo školstva. Samozrejme, že školy sa snažia garantov získať, pretože je problém s ukončovaním štúdia študentov. Garantov na niektoré programy je veľmi málo, týka sa to aj spomínanej informatiky a cudzích jazykov. Konkurenčný zápas je veľmi silný.

Na iných vysokých školách sa vyskytla situácia, že škola nemala garanta určitého programu, preto ani nepožiadala o jeho akreditáciu a v rámci pôvodnej akreditácie robili študenti štátnice predčasne. Stal sa takýto prípad aj na UCM?

V programe učiteľstvo akademických predmetov na magisterskom stupni nemáme garanta, avšak v tomto programe už nebudeme pokračovať. Začiatkom akademického roka nám tam ostalo 44 študentov druhého ročníka. Keďže sa zatiaľ komplexná akreditácia neskončila, rozhodli sme sa urobiť štátnice skôr, ako boli naplánované. Študenti končili v októbri v rámci pôvodnej akreditácie. Zo zákona to nie je problém, pretože magisterské štúdium môže trvať jeden až dva roky. Problém s tým nemali ani samotní študenti.

Na ktoré programy nebudete môcť v budúcom akademickom roku prijať študentov do prvých ročníkov?

Sú to programy, ktorých akreditácia bola pozastavená. Zatiaľ ide o programy masmediálna komunikácia na magisterskom stupni, filozofia na magisterskom i doktorandskom stupni, magisterský program slovenský jazyk a literatúra a bakalársky študijný program informatika. Prijímanie študentov bude uvoľnené po tom, čo minister dostane stanovisko z akreditačnej komisie, že spĺňame podmienky. Uskutoční sa to v priebehu roka. Čím skôr to bude, tým skôr môžeme vstúpiť do prijímacieho konania. Ak sa nám to podarí v priebehu troch mesiacov, prijať môžeme študentov aj do budúceho roka. Nie je to teda ešte definitívne uzavreté.

Okrem komplexnej akreditácie žije univerzita aj inými témami. Koncom roka bolo naplánované sťahovanie niektorých pracovísk do novej budovy. Je tento termín stále aktuálny?

Do novej budovy na Bučianskej ceste sa budeme sťahovať až po jej pripojení na optický kábel. Tieto práce sa v súčasnosti verejne obstarávajú v rámci ďalších aktivít, ktoré sú obsiahnuté v projektoch z prvej výzvy v rámci štrukturálnych fondov. Bolo by optimálne, keby sme v budove začali pôsobiť od letného semestra tohto akademického roka.

Univerzita bola už dvakrát úspešná v získavaní peňazí z eurofondov, spolu ste získali 9,3 milióna eur. Na čo budú prostriedky použité?

Uvedené prostriedky využijeme v súlade s metodikou projektov v prvom rade na rozvoj infraštruktúry univerzity, zrekonštruujeme budovy v Trnave, v Špačinciach a v Piešťanoch. Ide o zateplenie a nové opláštenie budov a výmenu okien, sčasti aj o vnútornú rekonštrukciu. Významnou investíciou v projektoch je aj technologická inovácia našich pracovísk, napríklad rozsiahle televízne štúdio, nové chemické a biochemické laboratóriá, jazykové laboratóriá.

V akom štádiu sú práce na modernizácii a rekonštrukcii univerzitných budov?

V súčasnosti sa končí vonkajšia rekonštrukcia budovy rektorátu na Námestí J. Herdu. Zároveň dokončujeme proces verejného obstarávania dodávateľa ďalších tovarov a služieb v rámci prvej a aj druhej výzvy.

Katarína ROSINOVÁ

Včelári sa prezentovali prvýkrát od roku 1929

Po osemdesiatich rokoch sa do Trnavy v novembri vrátila Národná výstava včelárstva. Dva dni, 14. a 15. novembra, sa v Mestskej športovej hale prezentovali nielen včelári, ale návštevníci mali možnosť vidieť aj niekdajšie i moderné technológie výroby a spracovania medu.

Významnou kapitolou výstavy boli aj prednášky o nových technológiách a zlepšovateľských aktivitách včelárov na Slovensku, v Česku a v celej Európskej únii. Hovorilo sa napríklad o apiterapii – možnosti liečby včelími produktmi, o bezpečnosti a kvalite medu, ale aj o nových kritériách hodnotenia jeho kvality. Súčasťou boli prezentácie jednotlivých spolkov Slovenského zväzu včelárov, ale napríklad aj Včelárskej paseky, múzea a skanzenu v prírode v Kráľovej pri Senci, Chovnej stanice včelích matiek v Slatine a Ústavu včelárstva v Liptovskom Hrádku.

Výstava takéhoto charakteru sa v Trnave naposledy uskutočnila v roku 1929, samozrejme, na úrovni vtedajších výstavných možností a úrovni včelárstva v dvadsiatych rokoch. Výstavu v športovej hale pripravilo najvýznamnejšie slovenské záujmové združenie včelárov – trnavská základná organizácia Slovenského zväzu včelárov. „Zo zachovaných materiálov vieme, že toto obdobie pred 80 rokmi bolo podobne poznačené suchom. Roky 1927 – 30 boli pre včelárstvo veľmi ťažké, boli nepriaznivé poveternostné podmienky,“ hovorí organizátor, predseda trnavskej odbočky Slovenského zväzu včelárov Peter Kudláč.

Okrem spomínaného jubilea včelári oslavovali dvakrát. Národná výstava sa uskutočňuje v roku 90. výročia založenia organizovaného včelárstva na Slovensku, vytvorenia tzv. územného spolku včelárov a postupne okresných a krajských organizácií (vtedy Krajské ústredie včelárskych spolkov na Slovensku pod vedením Jána Gašperika). Trnavská organizácia bola jedna z prvých, ktorá vznikla už v prvom roku existencie spolku. Na podujatí sa však hovorilo najmä o súčasnosti. „Jedným z cieľov tejto výstavy bolo aj predstavovanie včelárov, aby návštevníci vedeli, čo včelárstvo prináša, aké sú jeho krásy,“ hovorí Peter Kudláč.

O podujatie bol, napriek voľbám do regionálnych samospráv, veľký záujem, najmä v prvý deň. Jeho súčasťou bolo aj odovzdávanie cien zaslúžilým členom trnavského Slovenského zväzu včelárov. Okrem uznania úspešným a dlhoročným včelárom sa odovzdávali aj ceny za najlepšiu slovenskú medovinu a med. V celej Európskej únii si svoje produkty môžu trnavskí včelári spokojne porovnávať s včelármi z Francúzska. Včelári znú v posledných rokoch úspechy v medovine, ceny patria takmer výlučne Trnave a trnavskému regiónu. Referencie z predchádzajúcich výstav prezradili, že tá trnavská patrila k najlepším z oblasti včelárstva za posledných 12 rokov.

Národná výstava včelárov v Trnave patrí do koncepcie organizovania nových výstav krajského typu – ich slovenskou súčasťou sú výstavy Včelár – Záhradkár v Trenčíne a Agrokomplex v Nitre. „Keďže v týchto krajoch sa výstavy organizujú každoročne, nášmu kraju a Trnave prináleží organizovať takéto podujatie po šiestich rokoch. Tohtoročná výstava bola pre nás zaiste aj zaťažkávacou skúškou, pretože sme ju organizovali od piky, od najmenších drobností až po propagáciu, ktorú chceme určite v budúcom ročníku výstavy posilniť,“ hovorí Peter Kudláč.

Trnavských včelárov, podobne ako ich kolegov na celom Slovensku, trápia nedostatok mladých, začínajúcich včelárov. Oveľa výraznejšie sa to prejavuje v mestách, pretože v mestskom prostredí majú mladí oveľa viac možností pre vyžitie voľného času. „Je to tu horšie, mladí inklinujú k počítačom a iným druhom zábavy. Je menej krúžkov ako kedysi, aj preto sa omladina nevracia do včelárskych radov. Azda aj táto výstava to naštartuje a rozbehne proces prijímania mladých včelárov,“ hovorí Peter Kudláč.

Včelári sa zaoberali aj aktuálnou situáciou v oblasti včelárstva z pohľadu ekonomiky v rámci odvetvia pôdohospodárstva. S radovými včelármi a funkcionármi preto diskutovali aj minister pôdohospodárstva SR Vladimír Chovan a ústredný riaditeľ Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR Ján Pliešovský.

„Najlepšia situácia bola v minulých rokoch, ale teraz sa mení. Prichádza nielen klieštik, ale aj iné druhy parazitov a chorôb. Vtáky prestávajú mať dostatok prirodzenej potravy, začínajú sa živiť včelami. Je to ucelený komplex problémov. Napríklad, zavádzanie geneticky modifikovaných organizmov, ale aj sucho, ktoré nás trápia v posledných rokoch. Aktuálnou otázkou je udržanie kondične silných včelstiev a ich počet,“ hovorí o situácii v Trnave a okolí predseda regionálneho krajského združenia Slovenského zväzu včelárov Rudolf Moravčík.

V minulosti, keď sa včelárstvo u nás dostávalo do zlého obdobia a na pomyselnú križovatku, bolo práve trnavské včelárstvo hybnou silou. Azda to súvisí so silou Juraja Fándlyho, asi najznámejšieho včelára z tohto regiónu. A nielen meno Juraja Fándlyho sa skloňovalo. V Trnave sa medzi tých známych dostali napríklad Ján Natšín (1886 – 1954), ktorý ako učiteľ pôsobil nielen v Trnave, ale aj v Piešťanoch, a bol aktívnym propagátorom včelárstva. „V Trnave a okolí sme mali veľmi silné ročníky včelárov. Dnes je však v porovnaní s obdobím pred 40 rokmi potreba vedomia a vzdelania včelára desaťkrát vyššia, a stále to nestačí. Veľmi dobre sa uplatnil v praxi nový zákon a úprava legislatívy o predaji z dvora. Niektorí včelári môžu takto predať celú svoju produkciu. Podobne úspešne sme u spotrebiteľov zaznamenali aj náš projekt Slovenský med, do ktorého sa zapájajú slovenskí výrobcovia. Po rôznych laboratórnych skúškach z hľadiska potravinovej bezpečnosti a kvality získajú certifikát Slovenský med, a ten si môžu uvádzať na svojich etiketách. V Trnavskom kraji je takto registrovaných 67 produktov včelárov,“ doplnil predseda regionálneho krajského združenia Slovenského zväzu včelárov Rudolf Moravčík.

Naša cesta k cieľu

Modernizujeme dopravnú sieť Slovenska, vytvárame pritom množstvo pracovných príležitostí, ideme za lepším prístupom k slovenským regiónom a za následným ekonomickým prínosom pre všetkých.

Vieme, kam chceme ísť, a vieme, ako sa tam dostať.

Operačný program Doprava je spolufinancovaný
z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a z Kohézneho fondu.

OPD
DOPRAVA 2007-2013
operačný program

Ludia a udalosti v histórii Trnavy december 2009

1. 12. 1934 – Zastupiteľský zbor mesta Trnavy sa uzniesol o začatí regulácie potoku Trnávka (75. výročie).

3. 12. 2004 – V Trnave umrel zubný lekár, publicista a karikaturista Ivan KOŠICKÝ (5. výročie).

5. 12. 1919 – V Suchej nad Parnou sa narodil básnik, prekladateľ a redaktor Vítazoslav HEČKO, absolvent gymnázia v Trnave (90. výročie).

6. 12. 1909 – V Dvorníkoch sa narodil dôstojník, telovýchovný funkcionár, tréner a ľahkoatletický rozhodca Mikuláš ČORDÁŠ, absolvent trnavského gymnázia a účastník protifašistického odboja, ktorý pôsobil v Trnave, kde aj umrel. Roku 2000 mu mesto Trnava udelilo Čestné občianstvo in memoriam za celoživotnú prácu s mládežou v oblasti športu (100. výročie).

6. 12. 1644 – Mestská rada v Trnave zrušila kvôli moru a vojnovým časom tradičný Mikulášsky jarmok (365. výročie).

10. 12. 1934 – V Bratislave umrel dramatik, spisovateľ a publicista Ferko URBÁNEK, ktorý v rokoch 1904 – 23 pôsobil v Trnave ako tajomník Spolku sv. Vojtecha, majiteľ tlačiarne, predseda Slovenskej národnej jednoty, člen prvého Národného výboru a prvý predseda Miestneho odboru Matice slovenskej (75. výročie).

13. 12. 2004 – V Nitre umrela herečka Božena SLABEJOVÁ, ktorá pôsobila v rokoch 1960 – 65 v Trnave ako členka súboru Krajového divadla (5. výročie).

14. 12. 1979 – V Bratislave umrel architekt, akademik SAV a pedagóg Emil BELUŠ, projektant vežového vodojemu a budovy automatického veľkomlyna v Trnave, kolonádového mostu v Piešťanoch a mnohých ďalších stavieb na celom Slovensku (30. výročie).

14. 12. 1869 – V Trnave sa uskutočnilo prvé zasadnutie dočasného výboru Spolku sv. Vojtecha (140. výročie).

18. 12. 1779 – V Rohonci umrel spiso-

vateľ, básnik, prekladateľ a pedagóg František FALUDI, profesor Trnavskej univerzity, dekan jej filozofickej fakulty, riaditeľ univerzitnej tlačiarne a autor učebníc matematiky (230. výročie).

19. 12. 2004 – V Trnave umrel umelecký fotograf Emil BARČ, priekopník farebnej fotografie na Slovensku (5. výročie).

20. 12. 1619 – V Trnave umrel právnik, kráľovský finančný prokurátor a autor odborných prác Ján KITONIČ. V jednej z jeho kníh bola uverejnená prvá medirytina v Uhorsku (390. výročie).

20. 12. 1949 – Začala sa demontáž Trojičky z trnavského námestia (60. výročie).

21. 12. 1849 – Magistrát mesta Trnava odovzdal trnavskému mešťanovi a slovenskému národovcovi Martinovi TAMÁŠKOVIČOVI zlatú medailu, ktorou ho vyznamenal cisár (160. výročie).

24. 12. 1394 – Trnavčania venovali kráľovi ŽIGMUNDOVI vianočné dary v hodnote 3600 denárov (615. výročie).

26. 12. 1819 – V Trnave sa narodil astronóm a matematik a stredoškolský profesor Justinián HOLÓŠI, autor odborných prác (190. výročie).

26. 12. 1704 – V Bitke pri Trnave zvíťazilo cisárske vojsko pod vedením generála Siegberta HEISTERA nad kurucmi (305. výročie).

28. 12. 1829 – Na ceste z Trnavy do Brestovian objavili mŕtvy siedmich olejkárov, ktorí zamrzli v predchádzajúcej snehovej víchrici (180. výročie).

30. 12. 1994 – V Melbourne v Austrálii umrel spisovateľ, básnik a prekladateľ Pavol HRTUS-JURINA, ktorý v rokoch 1943 – 48 pôsobil v Trnave ako riaditeľ knižnice a redaktor vydavateľstva Spolku sv. Vojtecha (15. výročie).

31. 12. 1919 – V Kunove sa narodil literárny historik, bibliograf a prekladateľ Jozef BÁNSKY, absolvent trnavského gymnázia (90. výročie).

Ludia a udalosti v histórii Trnavy

január 2010

- 1. 1. 1895** – V Bohuniciach sa narodil literárny historik a cirkevný hodnostár Štefan ZLATOŠ, vicerektor seminára v Trnave a redaktor časopisu Kultúra (115. výročie).
- 1. 1. 1960** – V Trnave bolo zriadené Krajské divadlo (50. výročie).
- 4. 1. 1930** – V Trnave sa narodil literárny vedec, historik, prekladateľ a publicista Augustín VISCO, pôvodným menom Vyskoč, člen saleziánskeho rádu, ktorý pôsobí od roku 1952 v emigrácii v Taliansku ako stredoškolský profesor a lektor slovenského jazyka na univerzite v Ríme (80. narodeniny).
- 6. 1. 1635** – Kardinál Peter PÁZMÁŇ venoval na založenie univerzity v Trnave 40 tisíc zlatých (375. výročie).
- 6. 1. 1925** – V Trnave sa narodil akademický maliar a výtvarný pedagóg Ladislav ČECH, člen tzv. Trnavskej päťky, vedúci katedry Výtvarnej výchovy a prodekan PdFUK v Trnave (85. výročie).
- 7. 1. 1705** – V Bitke pri Smoleniciach zvíťazilo cisárske vojsko pod vedením generála Siegberta Heistera nad povstalcami Františka Rákociho II. (305. výročie).
- 7. 1. 1910** – V Trnave sa narodila klavírna pedagogička Margita NAVRÁTILOVÁ-HUTTOVÁ, ktorá pôsobila na Hudobnej škole v Trnave (100. výročie).
- 9. 1. 1955** – V Trnave sa narodil dirigent, spevák, zbornajster SLUK-u, vysokoškolský pedagóg a kňaz Stanislav MIHALIČKA. Roku 2006 mu bola udelená Cena mesta Trnava in memoriam (55. výročie).
- 10. 1. 1785** – Za trnavského mešťana bol prijatý zvonolejár Karol FILGRADER, ktorý pôsobil od roku 1775 až do svojej smrti v Trnave (225. výročie).
- 10. 1. 1785** – V Budíne umrel trnavský rodák František WEISS, astronóm, profesor Trnavskej univerzity, jej rektor a riaditeľ astronomického observatória (225. výročie).
- 11. 1. 1940** – Vo Vlčkovciach sa narodil futbalista Jozef ŠTIBRÁNYI, člen majstrovského celku Spartak Trnava, účastník Majstrovstiev sveta 1962 v Chile a prvý Slovak, ktorý skóroval na svetovom šampionáte (70. narodeniny).
- 12. 1. 1920** – V Malej Lodine sa narodil básnik, redaktor a umelecký fotograf Ján MOTULKO, ktorý dlhé roky žil v Trnave a je nositeľom Ceny mesta Trnava (90. narodeniny).
- 15. 1. 1920** – V Trnave sa narodil futbalista a futbalový tréner Anton MALATINSKÝ. Jeho meno nesie ulica a futbalový štadión v Trnave a r. 1996 mu mesto Trnava udelilo Čestné občianstvo in memoriam (90. výročie).
- 16. 1. 1960** – V Trnave vyšlo prvé číslo týždenníka Trnavský hlas (50. výročie).
- 21. 1. 1835** – V Ostrihome umrel národnokultúrny dejateľ, cirkevný hodnostár, prekladateľ a vydavateľ Juraj PALKOVIČ, profesor seminára v Trnave, spoluzakladateľ Slovenského učeného tovarišstva a podporovateľ bernolákovcov (175. výročie).
- 25. 1. 1675** – Gróf Pavol ESTERHÁZI venoval 1 000 dukátov na založenie základiny na štipendia pre študentov Trnavskej univerzity (335. výročie).
- 26. 1. 1990** – V Trnave vyšlo prvé číslo nezávislých novín z názvom Trnavské listy (20. výročie).
- 27. 1. 1660** – V Trnave zriadili univerzitný žalár (350. výročie).
- 27. 1. 1990** – V Brne umrel športovec Ladislav KMEČ, vedúci TJ Slávia a priekopník džuda v Trnave, kde je aj pochovaný. Jeho pamiatku pripomínajú bežecké preteky nesúce jeho meno (20. výročie).
- 30. 1. 1935** – Vo Veľkých Kostoľanoch sa narodil básnik a prekladateľ Jozef MIHALKOVIČ, absolvent trnavského gymnázia a príslušník tzv. trnavskej básnickej skupiny (75. narodeniny).
- 31. 1. 2000** – Trnava prekročila 70-tisícovú hranicu počtu obyvateľstva. Koncom januára mala 70 083 obyvateľov, z čoho bolo 27 450 mužov, 29 644 žien a 12 989 detí (10. výročie). P.R.

Divadelné inšpiratívne vystúpenia na rózcestí

Divadlo Jána Palárika sa 4. až 7. novembra zaplnilo mladými ľuďmi, ktorí sledovali, tleskali, ale aj fotografovali a natáčali. Neklamný znak toho, že sa konal ďalší ročník festivalu Divadelné inšpiratívne vystúpenia, v skratke DIV. Tento rok sa divákovi predstavilo deväť známych i menej známych divadiel a divadelných spoločenstiev.

Starší ako nežná revolúcia

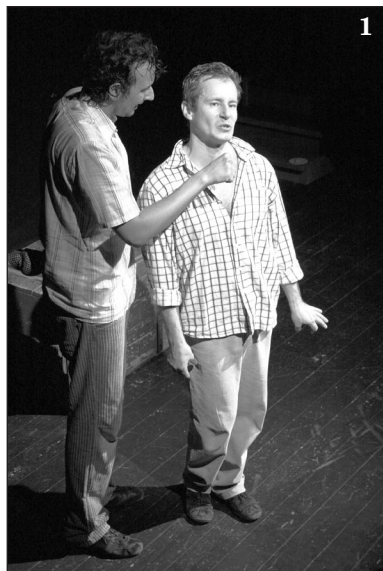
Ani organizátori festivalu presne nevedia určiť, koľký ročník v poradí sa už konal. Isté je, že DIV dosiahol vek študentov, pre ktorých je predovšetkým určený. Koordinátorka festivalu Terézia Krupčíková nakoniec odhadne jeho vek na 23 rokov. Festival je teda len o pár rokov starší ako nežná revolúcia, ktorej výročie si v týchto dňoch pripomínáme. „Festival DIV som zažil ešte ako dieťa. Niesol v sebe istú alternatívnosť a slobodu, čo v tej dobe znamenalo, že bol jemne proti režimu. Pre mňa to bol festival, ktorí držali na vysokej úrovni bardi amatérskeho divadla ako Anna Gamanová alebo Jozef Krasula. Potom prišla revolúcia a festival padol. Niekoľko rokov sa nachádzal v úpadkovom móde a bol skôr internou prehliadkou trnavskej tvorby,“ spomína dramaturg festivalu Jakub Nvota.

Kde sa končí inšpirácia, začína komercia. A naopak

Mladý režisér vstúpil do tímu tvorcov festivalu asi pred siedmimi rokmi. „Mal som filozofiu, že treba vytvoriť bázu pre nový typ divadla. Sú to takzvané projektové divadlá, kde sa už nedá povedať, či je to divadlo amatérske, alebo profesionálne, ale je to akoby niečo medzi tým,“ vysvetľuje. Pod jeho dramaturgickým vedením festival zažíval svoju novú éru, v ktorej sa mu darilo čoraz viac. Otvoril sa pre študentov trnavských univerzít, nový rozmer mu dali tvorivé dielne. „Asi pred dvoma rokmi akoby táto myšlienka prešla vrcholom a začala byť úpadková,“ konštatuje dramaturg. Hovorí o komercii, ktorá sa do festivalu dostala postupne a nenápadne a dnes už podľa neho presiahla hranicu toho, čo je zdravé. To je aj prípad divadla GUnaGU, ktoré pred siedmimi rokmi nikto nepoznal a dnes vypredáva sály. „Začali sme ísť po istotách, ponúkať to, čo bude mať zaručený úspech. DIV však má byť inšpiratívny, to znamená, že by mal byť o krok vpredu pred tým, čo je úspešné alebo čo by mohlo byť úspešné,“ hovorí J. Nvota. Aj preto sa organizátori tento rok rozhodli zrušiť hodnotenie predstavení odbornou porotou a udeľovanie titulu Kráľ inšpirácie.

Dramaturg sa lúči

Zmenu smerovania festivalu J. Nvota neberie ako svoje zlyhanie, ale ako zákonitý proces. Festival podľa neho potrebuje novú krv, nový nápad a ľudí. „Preto som sa dobrovoľne a rád vzdal postu dramaturga a posunul ho na mladších kolegov, nech oni hľadajú a rozmyšľajú o tom, čo nové a inšpiratívne by sa dalo priniesť,“ vysvetľuje. Podľa neho cesta vedie späť k neznámym a o to inšpiratívnejším divadlám, ktoré ľudia nemajú možnosť vidieť nikde inde, len na DIV-e. J. Nvota hovorí, že jeho odchod neznamenaá zánik festivalu, ale naopak, nový éru. Koniec DIV-u nepripúšťajú ani predstavitelia mesta. Z dobre rozbehnutého vlaku netreba vyskakováť, ak ide príliš rýchlo. Stačí ho trochu pribrzdiť.

1 Od samoty po Facebook

Popri diváckych trhákoch na DIV-e ani tento rok nechýbali menej známe projekty v duchu filozofie festivalu. Reprezentovali ich dve študentky – Slovenka Katarína Rampáčková a Švajčiarka Lea de Toffol s projektom *Lonely bones* (osamelé kosti). Predstavenie režírovali, pripravili scenár a aj si v ňom zahrali. Téma samoty bola v hre znázornená vo viacerých aspektoch. Niekedy ako opustenosť, inokedy ako voľnosť. Účinkujúce ju vyjadrili v pohybe, poézii a hudbe.

Zaujímavým projektom bola aj divadelná asambľáž bratislavského divadla Ludus Velipsespilev. Inscenácia vznikala metódou kolektívnej tvorby a paradigmatom „vodnej logiky“. Spočiatku existovalo len prostredie, v ktorom sa bizarný príbeh odohráva a štyria interpreti. Ako inšpirácia pri spoločnej tvorbe slúžili verše mnohých básnikov z rôznych storočí a kútov sveta.

Počas štyroch dní festivalu sa predstavili aj Prešporské divadlo s multimedialným predstavením *Tretia farba Evy*, košické Divadlo na Peróne s komédiou zo života cirkusantskej rodiny *Pepe a Carmen* a divadlo Kontra zo Spišskej Novej Vsi s inscenáciou *Kamene vo vreckách* (obr. 1).

„Tento rok sme zaradili aj dve rozprávky, pretože mám pocit, že v Trnave je trochu deficit detských predstavení,“ uviedla Terézia Krupčíková. Najmenší tak mohli vidieť

hru *Snehulienka* na motívy rozprávky bratov Grimmovcov (obr. 2), ktorú odohralo bratislavské divadlo Gong a rozprávku na motívy Boženy Němcovej *Princ Bajaja* v podaní Divadelného spoločenstva Le Mon z Nitry.

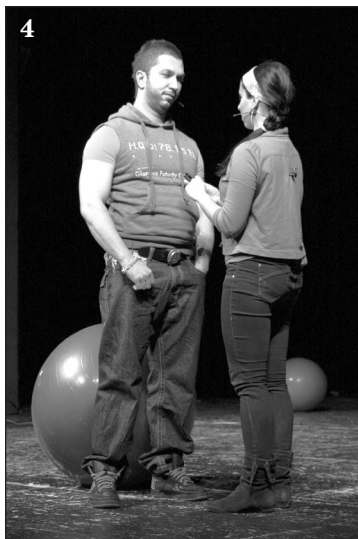
Niečo zo svojej tvorby priniesol na DIV aj Jakub Nvota. S brnianskym Divadelným spolkem Frída naštudoval hru *Jako Thelma a Louise* (obr. 3), ktorá vychádza z filmovej predlohy režiséra Ridleyho Scotta. Dej inscenácie sa

v mnohom nelíši od filmu, avšak k myšlienkam slobody a ženskej sily pridal Nvota myšlienku hľadania partnerov. „Partneri v našich životoch sa opakujú. Človek hľadajúc čosi stretáva stále rovnakých ľudí, nachádza si vždy nových partnerov, ktorí sú však v podstate typovo rovnakí,“ uviedol režisér a scenárista predstavenia J. Nvota. Príbeh žien, ktorých víkendový výlet sa zmení na útek pred väzením, mal v jeho podaní mnoho vtipných momentov a dialógov a napriek tomu, že sa končí smrťou hlavných hrdiniek, záver nemožno nazvať tragickým. Umreli totiž slobodné. Filmová predloha je typické road-movie a napriek tomu, že „polovica auta“ na javisku sa nepohla z miesta, diváci s postavami cestovali a spolu s nimi cítili vietor vo vlasoch.

Najviac divákov prilákala úspešná hra divadla GUnaGU Som hotdog – True story of my Facebook (Som hotdog – Pravdivý príbeh môjho facebooku) (obr. 4), ktorá sa venuje nástrahám internetovej komunikácie. Hrané časti sa striedali s One Man Show hlavného herca Viktora Horjána a s hip-hopovými vsuvkami rapera Beneho. Režisér Viliam Klimáček nesklamal, ale ani neprekvapil – divákom tak ako vždy tiekli slzy od smiechu a vypočuli si aj spršku vulgarizmov. V. Horján hral sám seba a divákovi porozprával pravdivý príbeh o svojej homosexualite, problémoch s partnermi, ale aj zákernej chorobe. „Hra vznikla na môj popud, po rozhovore s režisérom. Je to moja osobná výpoveď, deväťdesiat percent z predstavenia je o skutočnom živote,“ prezradil. Hrať samého seba je však podľa neho jedna z najťažších vecí. „Je to oveľa ťažšie, ako skrývať sa za postavu,“ skonštatoval V. Horján.

Katarína ROSINOVÁ

Trnava má novú galériu v ortodoxnej synagóge

Pri príležitosti osláv 20. výročia Novembra bol v Trnave otvorený nový priestor na prezentáciu výtvarného umenia. Kedysi chrám, dnes galéria. Súčasní majitelia a kurátori v nej plánujú prezentovať predovšetkým súčasnú výtvarnú tvorbu, najmä grafiku a fotografiu.

Hovorí sa, že žiadny nový luxusný kultúrny priestor nenahradí historickú stavbu. Potvrdili to aj odborníci na prvej vernisáži v novej galérii na Haulíkovej ulici v zrekonštruovanom priestore niekdajšej synagógy. Ortodoxná synagóga stojí hneď veľa synagógy status quo, a kedysi slúžila ortodoxnej židovskej náboženskej obci, ktorá v Trnave vznikla v roku 1896. Podľa ortodoxného zvyku má byť takáto synagóga bez pompy a bez veží. Hoci zvonku pôsobí stavba veľmi skromne, vnútro je impozantné a vyvoláva v návštevníkovi priaznivý dojem.

Žiaľ, po marci 1942, keď do platnosti vstúpila legislatíva fašistického slovenského štátu, bola židovská komunita deportovaná do koncentračných táborov, z ktorých sa domov vrátil len zlomok. To poznamenalo aj využívanie objektu v ďalších rokoch. Po

desiatkach rokov, keď bol osud stavby neistý, sa sen o využití objektu na kultúre účely stal skutočnosťou. „Podľa našich informácií je to jediná synagóga takéhoto typu na západnom Slovensku. Ešte pred pár rokmi bola v zdevastovanom stave, bola odsvätená a židovská náboženská obec o ňu neprejavovala aktívny záujem. Po rokovaní, keď sme sa dohodli, že budeme priestor

využívať na kultúrne účely a prezentácie, ktoré neprotirečia pôvodnému zámeru stavby, sme sa utvrdili v zrealizovanom zámere,“ hovorí kurátor a spolumajiteľ výstavného priestoru Eugen Blaškovič.

Pôvodný stav objektu si vyžadoval náročnejšiu rekonštrukciu, pričom investori dbali na to, aby čo najviac pôvodných prvkov a častí objektu zostalo zachovaných. Ak sa ich nepodarilo zreštaurovať alebo zrekonštruovať, nahradili sa. Z pôvodných súčastí objektu teda môžeme dnes obdivovať empory, fresky, ale aj zreštaurované maľby. Nové moderné prvky len dotvorili celý výstavný priestor – najvýznamnejšou zložkou moderného dotvorenia architektúry vnútorného priestoru synagógy bolo vloženie dvoch sklenených stien, ktoré slúžia ako výstavné panely a zároveň svojou čistotou nezasahujú do celkovej architektonickej členitosti vnútorného priestoru.

„Prvou expozíciou v tomto novom priestore a novej galérii zároveň je prezentácia fotografií a kníh Karola Benického a Pavla Sukdoláka. Základným zámerom je prezentovať súčasných tvorcov, najmä fotografiu i grafiku, v budúcom roku by sme chceli osloviť napríklad aj fotografa Karola Kállaya,“ hovorí Eugen Blaškovič.

Karol Benický je autorom asi štyridsiatich kníh fotografií a predstavuje sa priezovou výstavou venovanou k 70. narodeninám. „Som rád, že môžem otvárať kultúrny priestor práve ja. Žiadna nová galéria neurobí to, čo takáto klasická stavba, má svoju charizmu, je to chrám, a v chráme sa veľmi dobre vystavuje,“ hovorí Karol Benický. Je Slováč, no žije v Prahe. Nositeľ desiatok ocenení je nielen umeleckým fotografom, ale aj nakladateľom, dizajnérom, iniciátorom humanitárnych projektov, zakladateľom Pražského medzinárodného knižného majálesu (1995), no aj cestovateľom. Charakter i obsah fotografií je akousi interpretáciou jeho profesionálnych charakteristík. „Zaoberám sa ľudskou problematikou, hľadám to, čo ľudia dávajú ľuďom, interesuje ma ľudský svet, najmä rodina,“ hovorí Karol Benický.

Druhým vystavujúcim autorom (v hornej časti galérie) je akademický maliar Pavel Sukdolák (nar. v r. 1925 v Humpolci). Venuje sa voľnej a úžitkovej grafike, pastelú, knižnej ilustrácii a tvorbe známkovej grafiky. Vo svojej tvorbe rád používa znaky a symboly, z ktorých skladá pevné situácie. Nosnými témami jeho celoživotnej tvorby – a zároveň aj trnavskej výstavy – sú súvislosti zeme, prírody a ich duchovnej podstaty v kompozíciách založených na kruhových princípoch, ale aj iných geometrických obrazoch. Pavel Sukdolák už vyše polstoročia žije a tvorí v pražských Dejviciach.

Martin JURČO, foto B. Vittek

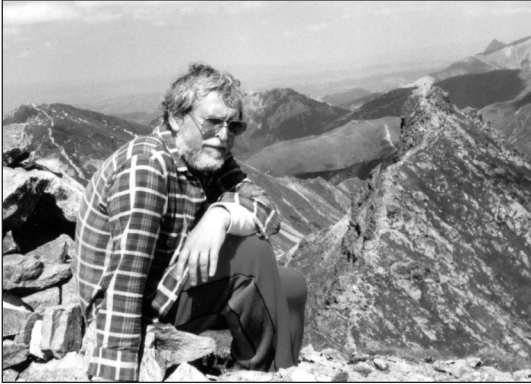
Nestihli sme stretnutie s Ivanom...

Tri aforizmy Mira Danaja:

Prácu stomatológa sledujeme s otvorenými ústami.

Život by sa v našom meste tak nemenil, keby sme mohli stretať ľudí, ktorí odišli.

Navonok Košický bol vždy „trnavský“.

Ocitol som sa niekedy v júni na „pohodovom“ stretnutí trnavských humoristov v Knížnici Juraja Fándlyho a pristavil sa aj pri výstave satirických kresieb Ivana Košického. Zadával som sa na jeho dobové kresby a vtipné texty, ktorými kedysi v čase normalizácie dráždil ochrancov socialistickej morálky. Vtom ma oslovil priateľ Miki Jarábek s otázkou „...nevšimol si si niečo...?“ Priznám sa, že som nepostrehol skutočnosť, že už uplynulo päť rokov odvtedy, čo nás po tragickej nehode navždy opustil priateľ – lekár, výtvarník, humorista, fotograf, zberateľ umenia, cestovateľ i športovec – turista MUDr. Ivan Košický (*na fotografii*). A tak mi bola „prisúdená úloha“ napísať v mene jeho priateľov spomienku na tohto skvelého človeka.

Ono sa to povie..., napíš niečo..., ale tí, ktorí Ivana poznali, mi určite dajú za pravdu, že to, čo on neznášal, bolo kliše..., či už v slovnej, alebo umeleckej, či v reálnej podobe. Preto mi nič iného nezostalo, ako vymyslieť niečo neštandardné, v jeho duchu, ako by mi asi aj on povedal: „Keď chceš písať..., vymysli nejakú recesiu...!“ Tak som podumal a na pomoc som si k tomu dokonca prizval aj celé konzílium – lekárske, kultúrne, priateľské i športové. Takže, chlapi, čo navrhujete napísať o ňom, aby sme zostavili jeho personálnu mozaiku?

Jeho klientela pacientov i pacientiek bola skutočne pozoruhodná. Že prečo? „Lekárske konzílium“ jeho kolegov i priateľov (Bohumil Chmelík, Alexander Bednárík, Lubica Mesárošová) ho charakterizuje asi takto: Ivan ako lekár bol skutočne vyhľadávaným stomatológom. Jeho klientela bola rozsiahla. A čo je najdôležitejšie, úspešnosť jeho liečebného i preventívneho výkonu mu zabezpečovala dôveryhodnosť u jeho pacientov. Jednoducho povedané, bol výborným stomatológom a neodmietol žiadneho pacienta. Taktiež si nepotrpel na tzv. „všimné“ a napokon – hlavne pre pacientky bol atraktívnym lekárom s nezvyklým životným štýlom. I napriek konkurenčnému prostrediu medzi svojimi kolegami si dokázal udržať vysoký stupeň tolerancie. Záverečné osvedčenie potvrdil B. CH.: Občan Ivan Košický trpí na celkové metastázy humoru prerastajúce až do každodenného života a turistiky. Zvýšenú teplotu a dýchavičnosť neudáva ani po výstupe do horských oblastí Malých Karpát. Obranyš schopnosť menovaného je na pohmat v norme, inak b. p. n. (bez patologického nálezu)

Jeho druhou dimenziou bolo zbieranie výtvarných diel a umeleckých predmetov, starých pohľadníc, ale aj medailí a mincí. Nesmierne úsilie vyvinul najmä pri zbieraní tzv. „tirnavík“. V snahe získať napr. sériu starých trnavských pohľadníc bol ochotný precestovať stovky kilometrov, len aby sa na nejakej lokálnej burze zúčastnil. Tomu sa hovorí, že „chlap bez zberateľských vášní – žiaden chlap...“

A tie jeho najväčšie koničky? Dalo by sa povedať, že patril medzi privilegovaných zázakzníkov v predajniach kníh u Vaceka, Pavlíka, Cabaníkovej, či Jurčovej. A vari nebolo

NELAMENTUJ STARÁ!
NEBUDEME CHODZIT
RIDHANNI.
PRETRPELI SME KOLERU,
DVE SVETOVÉ VÓJNY AJTEN ONY
KOMUNIZMUS. KED BOHDA
JEDNAG PRETRPÍME ŠČULEKI
AJ TÚ
DEMOKRACIJU.

jediného úzkoprofilového knižného „bestselleru“, ktorý by nezakotvil v jeho obrovskej knižnici. Na výber titulov mal svoj vkus a v oblasti umenia osobitne. Z recesie zbieral aj politické tituly. A obdobie vinylových „LP-čiek“, to boli jeho roky! V predajni OPUS u pani Bundzelovej mal predplatené hudobné trháky na tri roky vopred. A s priateľom Petrom H. si telefonovali a predbiehali sa, kto si priniesol viacej hitov zo zahraničia. Napríklad, svetový hit Yellow River od skupiny Christie počúvali spolu od večera do rána.

Osobitným štýlom sa venoval publicistike. Nerád písal, ale o to viac kreslil a jeho karikatúry prenikli do všeobecného povedomia. Vedel briske reagovať na spoločenské prešľapy, a to aj v čase, kedy sa to nenosilo. Jeho zorným uhlom boli postavy a postavičky, ktoré komunikovali v „trnafčíne“, a práve preto to cenzori bývalého režimu posudzovali ako „folklórny humor“.

O tom, že bol posadnutý cestovaním, svedčí i skutočnosť, že v jeho cestovnom pase sa ocitli mnohé destinácie ako Egypt, Izrael, Rumunsko, Bulharsko, Juhoslávia, Grécko, Turecko, Nemecko, Tunis, Alžírsko, Taliansko, Francúzsko, Španielsko, Cyprus a iné krajiny, v tom čase nedostupné pre našich.

Nezabudnuteľným okamihom bolo moje stretnutie s Ivanom Košickým, keď som ho na sklonku minulého storočia požiadal o dodanie ilustrácií do spoločnej publikácie Malý slowar trnafsko-slovenský. Bola to jeho „parketa“ a konvolút jeho karikatúr v tejto publikácii je trvalým prínosom pre samotné dielo a propagáciu kedysi spisovného jazyka – „trnafčiny“.

A akoby bonusom k tejto spomienke sú naše spoločné stretnutia po roku 1989. Jeho pohľady na ľudské konania, hlúposť a iné neduhy dostali iný rozmer. Pretože neveril, že sa doba zmenila a ľudské zlo zo dňa na deň ustúpilo zo svojich pozícií, prevažnú väčšinu svojho času venoval rodine, športovej turistike, hubárčine, záhradke a svojmu psovi Bonovi. Jeho vyše stokilometrové maratóny prechodov cez hrebene Malých Karpát sú ešte i dnes legendárne a boli pre neho štandardnou každoročnou relaxáciou.

Naša spolupráca sa viazala aj na redakčné povinnosti pre mesačník – časopis Kultúra a život Trnavy, ktorý vychádzal od roku 1970 do 1991, a tvorivá bola aj jeho redakčná spolupráca s Trnavským hlasom. Nebolo mu zaťažko z večera na ráno dodať humoristickú glosu či karikatúru na zadanú tému. Jednoducho, vedel reflexívne reagovať na impulz vtedajšej doby. I jeho však postihla „cenzúra“, a preto dočasne zanevrel a prestal dôverovať pocitom úprimnej kolegiálnej spolupráce.

Jeho priatelia zo society Dialkoplaza zaknihovali o ňom citát: „Rozdiel medzi pubertou a vekom po 60-ke, vulgárne zvanom staroba, je predovšetkým v tom, že adolescent získava postupne podstatné veci – pohlavné znaky, postavu muža, mužný hlas, bradu, fúzy, často i vedomosti a spoločenské postavenie. Naopak, muž po 60-ke získava nepodstatné veci – plešinu, bruško, choroby, dôchodok a nezáujem iného pohlavia.“ (Peter Minárik, Edo Krištofovič)

Ako spomína jeho veľmi blízky priateľ Ľubo Mihočko, „...Ivan nepokazil žiadnu recesiu. Inak bol seriózne vyzerajúci muž s rezkou chôdzou, šarmantný, s potmehúdsko

– huncútskym nenásilným humorom, obetavý voči kamarátom a zodpovedný voči svojim pacientom, lačný po poznaní, s vytríbeným citom pre tajomné „zvláštno“ v umení, v spoločnosti a v prírode, ktorá ho očarovala najviac, miloval hory, doliny, more a nezávislosť (tej sa mu však od života veľa nedostalo). V rozhodujúcich chvíľach dokázal situácie doťahovať do neočakávaných koncoviek. Takým príkladom je aj skutočnosť, že si s kolegom (Alexandom Bednárikom) nechali po 21. auguste 1968 na protest proti okupácii narásť brady, ktoré sa stali v neskorších rokoch ich imidžom.

A aký by to bol príspevok o človeku, priateľovi, manželovi, otcovi, ak by sa nevyjadrili jeho najbližší? Preto na otázku (vynechajúc intímnosti), čo si o svojom manželovi myslí jeho manželka, by sme mohli zverejniť niekoľko nebulvárnych detailov. Manželka Marta vnímala svojho manžela ako starostlivého otca dcéry Nataše a vnuka Patrika, s ktorými prežíval najkrajšie chvíle vo svojom živote a ktorým venoval nezvyklú starostlivosť. Ako vraví, „...v našom 40-ročnom manželstve boli svetlé roky lásky, záujmu o spoločné ciele a ideály. No boli aj roky, kedy sme sa hľadali. Najkrutejším okamihom v mojom živote bol 3. december 2004, keď lekárske konzílium vzdalo boj o oživenie Ivana, ktorý podľahol ťažkým zraneniam.“

Je to už päť rokov, čo sa rozletel chýr o jeho tragickom skone. Posledná rozlúčka na trnavskom cintoríne bola zvýraznením jeho popularity a nesmierne široký okruh priateľov, pacientov i známych ho odprevádzal na jeho poslednej ceste. Snáď i v týchto dňoch sa zídeme ako jeho blízki priatelia pri pohárikú „suchého riňáku“ a budeme sa s ním fiktívne zhovárať, lebo jeho vtipy a jeho doba akosi patria do našej generácie. Možno si aj zaspievame tú jeho obľúbenú z roku 1968 „Běž domu, Ivane...“

V mene priateľov Peter HORVÁTH

Nová kniha Hadriána Radvániho Trnavské tlačiarne

Prezentácia knihy Hadriána Radvániho Trnavské tlačiarne sa uskutočnila 12. novembra 2009 v čitárni Knížnice Juraja Fándlyho v Trnave.

Historik, publicista a bibliograf Hadrián Radváni (*na fotografii druhý zľava*) sa narodil 16. 9. 1918 v Spišskom Podhradí, ale podstatnú časť svojho plodného života prežil v Trnave. Venuje sa historickému bádaniu hlavne v oblasti kníhtlače, bernolákovského hnutia a Panny Márie Trnavskej. Vydal takmer sedemdesiat publikácií, z ktorých čerpajú študenti aj historici. Mesto Trnava mu udelilo Cenu mesta Trnava – mimoriadne ocenenie pri príležitosti 760. výročia udelenia kráľovských výsad mestu. Pri príležitosti 770. výročia dostal Čestné občianstvo mesta Trnavy. Ocenenie získal aj z Trnavského samosprávneho kraja a Trnavská univerzita mu udelila čestný doktorát filozofických vied – Dr. h. c. Z rúk biskupa Mons. Františka Rábeka prevzal cenu Fra Angelica, ktorá sa udeľuje za prínos kresťanských hodnôt do umenia pre umelcov, ktorí v čase úpadku kultúry neváhajú presadzovať kresťanské myšlienky a hodnoty. Je doživotným čestným podpredsedom Spolku sv. Vojtecha.

Výsledky svojich bádání v minulom režime nemohol publikovať. Preto vydanie každej jeho publikácie po roku 1989 čitateľská aj vedecká verejnosť vítala s veľkým

záujmom. Zatiaľ poslednú publikáciu Trnavské tlačiarne prezentoval 12. novembra 2009 v čitárni Knížnice Juraja Fándlyho v Trnave. Keď moderátorka večera Alena Vozárová prezradila dátum narodenia autora, v zaplnenej čitárni to zašumelo a mnohí pochybovali o jeho správnosti. Vo veku, keď iní posedávajú na slniečku, Hadrián Radváni tvorivo pracuje a pripravuje svojim čitateľom prekvapenia, ako je aj knižka Trnavské tlačiarne.

Nosnou časťou publikácie sú trnavské tlačiarne v rokoch 1577 – 1953. Každá tlačiareň má popis vzniku a zániku, lokalizáciu, majiteľov, impressá, zamestnancov, zariadenie, produkciu a pri niektorých aj iné činnosti, hlavičky listového papiera, ukážku titulu, reklamy, ba aj účet vystavený tlačiarňou. Podklady na knihu Trnavské tlačiarne zbieral autor viac ako päťdesiat rokov a materiál čerpal z archívnych dokumentov, lebo v literatúre sa vyskytovali mnohé nepresnosti.

Zriadiť tlačiareň v Trnave zamýšľal už arcibiskup Mikuláš Oláh, ale myšlienku na skutočnosť premenil v roku 1577 Mikuláš Telegdy. Najčastejšie používaným jazykom bola latinčina, ale tlačilo sa aj v slovenčine, maďarčine, srbčine, chorvátčine, slovinčine a iných jazykoch. Okrem latinky sa používalo všetko písmo vtedajšej Európy, napríklad cyrilika, švabach, grécke, hebrejské písmo.

V Trnave pôsobili aj významní medirytci a prvá medirytina v Uhorsku vznikla v roku 1619 v Trnave.

Hadrián Radváni sa priznal, že jeho obľúbenou témou je bernolákovské hnutie, a preto by ešte chcel zdokumentovať život Antona Bernoláka v Trnave. Spomínal, že najviac ho potešilo, keď si pod vianočným stromčekom našiel balík papiera a pásku do písacieho stroja. Všetci, ktorí prijali pozvanie na prezentáciu spomínanej historicky vzácnej knihy, priali spisovateľovi a historikovi hlavne veľa zdravia, aby sa mohli potešiť aj ďalšími publikáciami.

Margita KÁNIKOVÁ, foto: archív KJF v Trnave

Vyšla kniha Rektori Trnavskej univerzity

Budúci rok si Trnavská univerzita pripomenie 375 rokov od jej založenia. V Maďarsku sa univerzity, ktoré sa hlásia k založeniu TU Petrom Pázmaňom, pripravujú pripomenúť si tento významný medzník v oblasti vzdelanosti vo veľkom štýle. Na Slovensku si dôležitosť historickej kontinuity v súvislosti s univerzitou uvedomujú iba ľudia zviazaní s univerzitou a s Trnavou. Z celospoločenského hľadiska sa významu a historickej hodnote existencie Trnavskej univerzity, žiaľ, nevenuje patričná pozornosť.

Zmeniť to môže i najnovšia kniha vydaná Trnavskou univerzitou Rektori Trnavskej univerzity, ktorá počas jesene uzrela svetlo sveta. Reprezentačnú knihu spracovala PhDr. Alžbeta Hološová opierajúc sa o rozsiahly zdroj prameňov a použitej literatúry. Kniha prináša nielen zoznam 45 rektorov od Dobronockého Juraja v roku 1635 až po dnešného rektora Martina Mišúta, ale je aj obohatená o ich dôležité životopisné a profesijné fakty s bohatou fotografickou dokumentáciou listín a publikácií. Základné historické súvislosti, týkajúce sa Trnavskej univerzity a rektorov, prináša v úvode čitateľom profesor Jozef Šimončíč. Vydanie tento dvojjazyčnej knihy, v slovenskom a anglickom jazyku, patrí k významným počinom a dobrým krokom k výročiu založenia Trnavskej univerzity.

Literárny večer o próze, ale aj o zrode života

Celý život pracuje v oblasti pôrodnictva, najprv ako pôrodná asistentka na gynekologickom oddelení v trnavskej nemocnici, neskôr aj ako pedagogička na Strednej zdravotníckej škole v Trnave. Pozná ju väčšina Trnavčanov, či už ako rodinnú priateľku, alebo ako zdravotnú sestru, ktorá bola pri pôrode, teda pri ťažkých, no zároveň najšťastnejších chvíľach každej matky. A aj mladá generácia má s ňou veľa spoločné. Aj keď o tom možno ani nevie, že práve ona bola pri nich v prvých minútach života. Anna Abasová.

Dlhé roky pôsobila ako pôrodná asistentka, no vedomosti si nenechala pre seba – a v spojení so skúsenosťami z praxe ich odovzdávala ďalej. Pri príležitosti vydania v poradí druhej zbierky poviedok Anny Abasovej *Bútľavá vrba* bol v zasadacej sieni Spolku svätého Vojtecha autorke venovaný literárny večer (na fotografii zľava Anna Abasová a moderátorka večera *Adriena Horváthová*). Zďaleka sa však nehovorilo len o literatúre – spoločným ohnivkom večera bolo stretnutie s krehkou a skromnou ženou, ktorá miluje svoje povolanie, a zároveň chce prežiť skúsenosti odovzdať čitateľovi v transformovanej podobe cez krátke poviedky. Anna Abasová hovorila o dlhej ceste k písaniu – neprišlo v mladosti, ale postupne sa desiatky rokov kryštalizovalo. Spomenula magický dátum narodenia, ktorý je totožný s koncom druhej svetovej vojny. Svojou prácou (a v antonymickom spojení s týmto dátumom) akoby Anna Abasová nepísane a symbolicky naznačovala, že práve jej život je založený na zmysle privádzania detí na svet.

„Pôrodná asistentka? Bolo to rozhodnutie už na základnej škole. Pre mňa bola veľkou autoritou naša dedinská asistentka v rodnom Limbachu. A keď som si vypisovala prihlášku na strednú školu, dlho predtým som vedela, že pôjdem na tento odbor. Prihlásila som sa preto do Košíc, keďže vtedy sa bližšie tento odbor neotváral,“ hovorí Anna Abasová. Pôrodná asistentka bola kedysi vážnou osobou, podobne ako starosta či farár. „Keby sme išli do histórie, babice, pôrodné asistentky sa postupne kvalifikovali – museli byť húževnaté, pracovité, erudované a museli dodržiavať mlčanlivosť. Začiatkom šesťdesiatych rokov sme však neboli prvé pôrodné asistentky v Trnave. Pred nami boli ešte kurzové, prvé kvalifikované boli napríklad Darina Mildeová a Anna Váryová. So mnou v Trnave začínala napríklad moja kamarátka Eva Šulková a mnohé ďalšie.“

Útla zbierka poviedok *Bútľavá vrba* je vlastne zachytením života v rôznych podobách na podklade života v zdravotníctve. Toto prostredie je vďaka blízkosti neustáleho bytostného kmitania na osi život / smrť inšpiračným zdrojom pre nejedného autora. Trnavská nemocnica je však niekedy len rámcom pre ucelený príbeh či životnú situáciu, ktorá sa dá zovšeobecniť. „Niektoré príbehy sú autentické, v niektorých je jadro pravdivé, dotvorené literárnym spracovaním. Napríklad, poviedka *Slovenčinárka* tematicky vychádza z toho, ako to má dnes učiteľ ťažké – radšej ide do dôchodku alebo odchádza z povolania, ako by mal upustiť zo svojich zásad.“

Knižka sčasti nadväzuje na predchádzajúcu knihu *Spomienky po rokoch*, ktorá vyšla už pred šiestimi rokmi. V tejto zbierke sú zosumarizované poviedky, ktoré z väčšej časti vznikali pre celoslovenskú súťaž pre pedagogických pracovníkov Chalupkovo Brezno, kde sa autorka pravidelne úspešne predstavuje.

Na spoločnom stretnutí odznelo i to, že Anna Abasová stála aj pri významnej etape rozvoja pôrodnictva v Trnave. Na gynekologicko-pôrodnické oddelenie vtedajšieho trnavského OÚNZ nastúpila v novembri 1963, a od roku 1972 ju poznali aj žiaci Strednej zdravotníckej školy na Vančurovej ulici (okrem základnej prípravy si úspešne doplnila vzdelanie na Pedagogickej fakulte UK v Trnave a špecializovaným štúdiom v Ústave ďalšieho vzdelávania SZP v Bratislave). Anna Abasová má skúsenosti aj z prvej línie zdravotníctva, veď dlhé roky pôsobila v obvode Prednádražie, kde bola pri matkách nielen ako zdravotná sestra. „Na každé z týchto období mám peknú spomienku, aj na obvode to bola krásna prax. Chodili k nám mamičky, ktoré zaujímalo, čo s dieťaťom, keď prišli z nemocnice. Niekedy išlo aj o osvetu a radu – napríklad, len ako si zorganizovať prácu. Na našej klinike pôsobilo veľa dobrých lekárov, stačí spomenúť primára Vaverčáka, doktorov Odnogu, Ulehlu, Lacušku. Keď sa staval nový pavilón v nemocnici, chodili sme aj na brigády. Neskôr pacientkam pomohlo vybudovanie oddelenia rizikového tehotenstva. To bolo plus, pretože už sme vedeli predvídať a pomôcť aj ženám s rôznymi nálezmi. Toto oddelenie funguje doteraz,“ hovorí Anna Abasová.

A ako vníma novú nastupujúcu generáciu pôrodných asistentiek? „Mala som žiačky, ktoré museli mať gymnázium, a u nás si robili špecializáciu detská sestra. Vedela som, čo tieto žiačky chceli, väčšina z nich chcela ísť na medicínu. Mnohé z nich skončili univerzity alebo pracujú na vyšších postoch. A som rada, že každá z nich zostala v oblasti zdravotníctva...“

Martin JURČO, foto: archív A. H.

Kým prišiel November

Udalosti novembra 1989 sme mnohí neočakávali. S odstupom rokov, vnímajúc aj širšie súvislosti, oslobodení od strachu, emócií ulice a okamihu, si uvedomujeme pád totality aj ako dôsledok neutržateľnosti systému.

Systém sa stáva neutržateľný, ak zatláča zmysel existencie a dlhodobo sa v ňom nedarí, po dobrom či po zlom, udržať všetky zložky v naplánovanom režime. Nedarilo sa to ani v časoch socializmu. Aj vďaka ľuďom, ktorí napriek dobe nepodľahli korupcii, klamstvu, nezradili vlastné presvedčenie a túžbu po slobode. Sú permanentným zdrojom zmeny. Spojenie takýchto ľudí v pravom čase a na pravom mieste prináša zlom i v celej spoločnosti.

Jedným z viacerých zdrojov zmien boli aktivity náboženských skupín, ktoré pôsobili aj v Trnave a jej okolí. Niektoré spomienky a postrehy z tohto prostredia prináša knižka Renáty a Júliusa Brockovcov, ktorá v novembri vyšla vo vydavateľstve Dobrá kniha pod názvom Kým prišiel November... Na príbehu dvoch ľudí mapuje ich skúsenosti a aktivity z konca sedemdesiatych rokov po rok 1990. Stretnutia v bytoch, petície, púte, posun informácií cez hranice, sviečková manifestácia a ďalšie aktivity, ktoré upevňovali odvahu ľudí a dávali zmysel na pohľad bezmocným krokom. Reflexia života mladých ľudí s deťmi, ktorí napriek nevoli systému vyjadrovali svoje presvedčenie, je oslobodená od nadbytočných emócií, čo dodáva čitateľnosť i kredit celkovej výpovedi.

Dnes, po dvadsiatich rokoch, pre novú generáciu možno nepredstaviteľná atmosféra, no o to dôležitejšia reflexia. Ak by sa ich podarilo zozbierať a zosumarizovať zo všetkých oblastí a úrovní spoločnosti a odovzdať deťom ako prežitú skúsenosť, možno by sme nemuseli mať obavy z latentne prítomných hľadání ľahkých, čiernobielych ciest.

Genius loci Trnavy v západnom krídle radnice

Výstava druhého ročníka fotografickej súťaže Genius loci Trnavy bude otvorená do 31. januára v podkroví západného krídla radnice. V súvislosti s 20. výročím Novembra '89 sú nesúťažnou súčasťou výstavy aj fotografické dokumenty novembrových udalostí v Trnave objektívom Petra Babku. Ďalší renomovaný autor Blažej Vittek prezentuje mimo súťaže kolekciu rozmanitých pohľadov na mesto, život v ňom a okolitú krajinu v duchu myšlienky Genius loci Trnavy.

Mesto Trnava chce týmto spôsobom nielen podnieť a oceniť fotografickú tvorbu začínajúcich autorov, ale aj poskytnúť „domáci“ priestor na prezentáciu známym trnavským fotografom, ktorí už roky robia dobré meno Trnave na Slovensku i v zahraničí.

Na tomto ročníku fotografickej súťaže Genius loci Trnavy, ktorú pripravuje Mesto Trnava v spolupráci s trnavským fotoklubom Iris, sa zúčastnilo devätnásť autorov so sto tridsiatimi štyrmi fotografiami, štyria autori dodali svoje práce v digitálnej podobe. Podľa slov predsedu poroty, medzinárodne známeho a uznávaného umeleckého fotografa Pavla Pechu, úroveň druhého ročníka v ničom nezaostávala za prvým, ktorý sa uskutočnil minulý rok pri príležitosti 770. výročia mesta. Porota rozhodla o udelení hlavnej ceny a dvoch cien bez určenia poradia spojených s finančným ocenením a troch čestných uznaní.

Hlavnú cenu za najlepšie vystihnutie myšlienky súťaže Genius loci Trnavy dostal aj tento rok minuloročný víťaz Matúš Plecho. Ďalšie dve ocenenia bez určenia poradia získali Igor Vražič za poetický záznam okamihov všedných dní v kolekcii Ľudia v meste a Jiří Svoboda za tvorivý pohľad na stretnutia svetla a tmy, minulosti a súčasnosti v uliciach Trnavy v cykle Trnavské lampy. Nositeľkou čestného uznania sa stala opäť Veronika Bahnová, tento raz za farebné kompozície tvarov a línií novej architektúry a za štrukturálne zátišia dotvorené zubom času na fasádach historických domov. Čestné uznania dostali aj František Halás za zachytenie dramatickej atmosféry futbalového zápasu a Marián Špajdel za mrazivo expresívny „modrý pohľad“ na jedno z trnavských sídlisk.

Výstava je sprístupnená každý utorok a štvrtok od 10. do 17. hodiny s možnosťou prehliadky západného krídla radnice. -eu-

Nežná revolúcia v Západoslovenskom múzeu

Spomienky na udalosti pred dvadsiatich rokov, keď ľudia stáli na námestiach, aby vyžrngaali lepšiu a demokratickejšiu budúcnosť, opäť ožili v priestoroch Západoslovenského múzea v Trnave. Nežná revolúcia – 20. výročie je dokumentárna výstava, ktorá zachytáva významné udalosti od 16. novembra 1989 až po prvé slobodné demokratické voľby v júni 1990.

Výstava je rozdelená do dvoch tematických častí. V prvej časti sleduje udalosti od 17. novembra 1989, kedy si študenti spomienkovým pochodom na sviečkovú demonstráciu v roku 1939 chceli uctiť smrť študenta Opletala a československá bezpečnosť a armáda proti nim brutálne zakročila. 18. novembra pražské divadlá vyhlásili štrajk, ku ktorému sa pripojilo bratislavské štúdio S. V nasledujúcich dňoch sa sformovali dve občianske iniciatívy Občianske fórum v Česku a Verejnosť proti

násiliu na Slovensku. Udalosti posledných dní v roku 1989 vyvrcholili 10. decembra zostavením Vlády národného porozumenia, ktorej predsedom sa stal JUDr. Marián Čalfa. 29. decembra bol Federálnym zhromaždením za prezidenta zvolený Václav Havel. Atmosféru z novembrových udalostí nám sprítomňujú fotografie z námestia v Trnave, ktorých autorom je bývalý fotograf múzea Fridrich Neitz, a tiež textová časť zo spomienok herca Vlada Oktávca, ktorý z balkóna Trnavského divadla modeloval revolučné udalosti.

Druhá časť výstavy vykresľuje atmosféru volebnej kampane prvých slobodných demokratických volieb, súčasťou ktorých bol vznik nových politických strán. Atmosféru volebných udalostí dokresľujú plagáty, súčasné noviny i volebné lístky s kandidátmi do Federálneho zhromaždenia a Slovenskej národnej rady. Výstavu uzatvárajú informácie o výsledkoch volieb a zostavenie vlády ČSFR. Kolekcia 10 dokumentárnych fotografií z revolúcie 1989 tak, ako ju autor Peter Babka videl na námestí a v uliciach Trnavy, tvorí samostatný blok výstavy na štyroch paneloch.

Návštevníci si môžu výstavu pozrieť v Západoslovenskom múzeu v Trnave – kláriskom kláštore do 31. decembra 2009 v návštevných hodinách.

Mgr. Lucia DUCHOŇOVÁ, historička Západoslovenského múzea v Trnave

Landsfeld – zberateľ a popularizátor keramiky

Pri príležitosti 110. výročia narodenia Heřmana Landsfelda pripravilo Západoslovenské múzeum v Trnave výstavu Heřman Landsfeld – zberateľ a popularizátor keramiky. Jej prostredníctvom verejnosti predstavuje výber z Landsfeldovej zbierky, ktorej veľkú časť – spolu vyše 850 predmetov – spravuje vo svojich fondoch.

Heřman Landsfeld (1899 – 1986) celý svoj život zasvätil keramike, a to nielen ako autor mnohých vynikajúcich keramických diel, ale v neposlednom rade i ako jej zberateľ a výskumník – archeológ amatér.

Landsfeld počas archeologického výskumu v Košolnej, 30. roky 20. storočia, archív ZsM

Narodil sa v Malenoviciach na Morave v rodine pekára. V roku 1913 prišiel ako učeň do keramickej dielne v Modre. Od roku 1923 sa stal keramickým majstrom a jednou z najvýznamnejších osobností Slovenskej majoliky v Modre. Bol hlavným tvorcom nového vzorkovníka na výzdobu nádob, pri tvorbe ktorého sa inšpiroval starými džbankárskymi vzormi. Počas jeho pôsobenia dosiahla modranská keramika veľmi vysokú úroveň a Slovenská majolika prežívala jedno z najlepších období.

Od roku 1932, ako nadšený obdivovateľ habánskej keramiky a starého džbankárskeho umenia, začal skúmať zaniknuté dielne a črepové jamy v obciach na západnom Slovensku – v Košolnej, Sobotišti, Veľkých Levároch, Dehticiach, Častej, Chtelnici, neskôr i na blízkej Morave. Svoje nálezy spracovával a inventarizoval,

poznatky porovnával s literatúrou, či konzultoval s odborníkmi. Publikoval nespočetné množstvo článkov v dennej tlači i odborných periodikách.

Po zhoršení medzinárodnej politickej situácie odišiel v roku 1939 i s manželkou, tiež keramikárkou, Alžbetou Gajdovou na Moravu, do Strážnice, kde si založili keramickú dielňu. Landsfeld sa i tu naplno venoval archeologickým výskumom, zbieraniu a tvorbe keramiky. Po skončení 2. svetovej vojny sa často a rád na Slovensko vracal a pokračoval v prerušenom bádani, zberateľskej činnosti a popularizácii keramiky. Krásu hrnčiarskeho remesla propagoval v rozhlase či televízii i v rámci početných výstav a prednášok.

Zbierka Heřmana Landsfelda zahŕňa habánsku keramiku, slovenskú ľudovú fajansu, produkciu keramickej dielne v Modre. Za zmienku stojí i typovo a lokalitne rôznorodá skupina hrčiny. Bohatá je najmä jeho kolekcia foriem na pečivo i zadymovanej keramiky, z ktorých obe spomenuté skupiny sú vo fonde ZsM v Trnave zastúpené v počte po viac ako 100 kusov. Ide o druhy predmetov, ktoré neboli natoľko v oblasti záujmu iných zberateľov, a práve i tým je Landsfeldova zbierka keramiky výnimočná. Profesia keramika sa uňho nezaprela ani v jeho zbierke, kde môžeme nájsť i nezanedbateľné množstvo hrnčiarskych nástrojov a pomôcok – napríklad keramické matrice na ušká misiek, šálok, tanierov a sväteničiek, misy na miešanie glazúr, časti hrnčiarskych kruhov.

Heřman Landsfeld bol jedným z priekopníkov v oblasti výskumu habánskej keramiky na Slovensku a svojím zanietením a vytrvalosťou nezanedbateľnou mierou prispel k poznaniu a popularizácii keramickeho remesla.

Výstava v Západoslovenskom múzeu v Trnave potrvá do 17. januára 2010.

Mgr. Aneta CINTULOVÁ, etnologička

Pripravujeme benefičnú výstavu detskej tvorby

„Chcem kresliť!“ Ako často počujeme od detí túto žiadosť... Toľké emócie sa nahromadia v detskej duši pod vplyvom všetkého, čo vidí okolo seba a čo prežíva, že to ani nevie vysloviť. A niekedy sa ani nedá – musí sa to dať na papier...

Vo februári bude v západnom krídle radnice benefičná predajná výstava tvorby výtvarného krúžku Rybička Združenia umelcov BonArt, ktorý pod vedením Oksany Lukomskej funguje v Trnave už desať rokov. Začiatok bol v Cirkevnom zbore Evanjelickej cirkvi a. v. v Trnave, neskôr v Buildingu, teraz je v Materskom centre a stále pokračuje v snahe viesť deti ku kresťanským hodnotám. Preto mnohé projekty boli zamerané práve na ne.

Počas všetkých rokov krúžok navštevovalo veľa detí a mladých ľudí, niektorí z nich sa úspešne umiestnili na stredných a vysokých umeleckých školách. Z iniciatívy ZU BonArt boli zorganizované výstavy detskej tvorby s happeningom a workshopmi, detské divadielka – Červené čižmičky, O škaredom vtáčatku, ktoré

sa chystali v rámci výtvarného krúžku začínajúc od scénografie, cez vyrábanie kostýmov a dekorácie až po samotnú hru. Bola zorganizovaná aj celoslovenská súťaž detskej tvorby Boh mi dáva všetko. Tak isto svetlo sveta uzrela aj Trnavská ilustrovaná biblia s ilustráciami detí, ktorá bola predstavená na výstavách na Slovensku, v Holandsku, Anglicku (momentálne sa nachádza v Londýne) a mala zvlášť veľký úspech a krásne odozvy na celoslovenskej výstave Vzácné vydania Biblie v roku 2003 – 2004. Vtedy sme ručne vytvorili dva exempláre tejto vzácnej knihy, jeden z nich sme darovali mestu Trnave.

ZU Bonart sa snaží docieľiť, aby deti boli stále aktívne v tvorbe, preto okrem výročných výstav sa Rybička sa úspešne zúčastňuje na súťažiach detskej tvorby a iných výstavách na Slovensku.

Naša benefičná výstava zdokumentuje celých desať rokov tvorby a účinkovania krúžku. Nechceme, aby detské práce ostali ležať schované na polici. Nezaslúžia si to. Veď v deťoch a ich tvorbe je toľko lásky a úprimnosti... Rozhodli sme sa, že najlepšie výtvary dáme na svetlo sveta. Aby boli svetielkami a šancou pre darcov a obdarovaných. Aby žili a darovali život ďalej.

Oksana LUKOMSKA

Trnavská rodáčka v novej hudobnej edícii

Október a november sú mesiace, kedy sa meno trnavskej rodáčky – speváčky Evy Kostolányiovej skloňuje o čosi viac, aj vzhľadom na výročie narodenia a úmrtia, ktoré si v tomto čase pripomínáme. Eve Kostolányiovej venovalo v týchto mesiacoch významnú pozornosť aj vydavateľstvo Opus vo veľkom pripravovanom projekte Opus 100.

Jeho koncept má priniesť zásadné diela slovenskej hudobnej kultúry, vydané pred rokmi na vinylových kotúčoch. Edícia počíta so 100 vydanými titulmi, v každom po dva hudobné nosiče. Do konca roku by malo vyjsť dvanásť titulov všetkých hudobných žánrov a projekt by mal vychádzať niekoľko rokov. „Nie je náhoda, že prvým titulom bolo CD so Suchoňovou Krútnavou. Myslíme si, že je to symbolické aj pre zásadný význam, aký má Suchoňovo dielo.

A pokiaľ ide o ďalšie tituly edície – v populárnej hudbe sa medzi prvými objaví Team, Karol Duchoň a Tublatanka. Samozrejme, nezastupiteľné miesto má v tejto edícii práve Eva Kostolányiová, takže už pri príprave projektu bolo jasné, že medzi prvými nosičmi v projekte Opus 100 bude figurovať,“ hovorí autor projektu Juraj Čurný.

Každý titul edície obsahuje pôvodný obal z vinylovej platne a je remasterizovaný. Vydavateľstvo do projektu vybralo pôvodnú LP platňu Evy Kostolányiovej s Orchestrom Gustava Bromu a vokálnou skupinou RT-VOX. Platňa bola nahrávaná v júli 1973 v rozhlasovom štúdiu v Brne a Experimentálnom štúdiu bratislavského rozhlasu. Eva Kostolányiová na albume spolupracovala aj s džezovými hudobníkmi Ladislavom Gerhardtom a Karolom Ondreičkom. Spomínaná platňa vyšla vo viacerých reedíciách a známa sa stala až po speváčkinej smrti – zaiste aj preto, že

sa dostala na pulty predajní o niečo neskôr. Jedna z piesní albumu (Kade chodieva láska) sa kvôli do textu stala problematickou a po politickom zásahu ju musela interpretka s pozmeneným textom prespievať, a tak sa zdržalo celkové vydanie platne. Druhá časť titulu edície obsahuje prvú profilovú platňu Orchestra Braňa Hronca, v ktorom bola Kostolányiová začas členkou (v r. 1970 – 72). Predstavuje sa tu nielen v pôvodných piesňach B. Hronca, L. Štassela a J. Siváčka, ale celá časť platne je venovaná koncertnému programu, s ktorým skupina účinkovala v Škandinávii (sú to väčšinou prepisy zahraničných hitov, napríklad G. Millera).

Pre úplnosť treba dodať, že v edícii sa objavili aj viac ako dvadsať rokov staré nahrávky Ján Berkyho-Mrenicu, Lasicu a Satinského, cigánske skladby Jany Kocianovej, Petra Dvorského, ale aj pásmo ľudových zvykov Rok na dedine s hercami H. Meličkovou, I. Krivosudským, I. Krajčíkom a i. Zostáva len čakať na ďalšie tituly edície, v ktorých sa majú objaviť aj ďalší populárni trnavskí umelci.

-maju-, foto: František Rajecký

V Trnave sa predstavovali zbory z celého kraja

Podporiť výmenu skúseností spevákov zborového spevu Trnavského kraja a najmä predstaviť sa aj v inej časti kraja, než vo vlastnom regióne. Aj to je cieľom krajskej prehliadky speváckych zborov. Uskutočnila sa v Divadle Jána Palárika v Trnave – a ponúkla ucelený pohľad na zborovú tvorbu.

V kraji je evidovaných viac ako 30 dospelých speváckych zborov. Organizátori preto chceli pripraviť prehliadku tých najvýznamnejších. Doteraz existovalo iba podujatie Mládež spieva, ktoré je venované mládežníckym a detským zborom. „Pre dospelé spevácke zbory nie je vytvorená platforma na stretávanie a vymieňanie skúseností. Tento rok sme vytvorili priestor pre dospelé zbory, ktoré sa prezentujú svetskou tvorbou a na budúci rok, ktorý je rokom kresťanskej kultúry, sa budú predstavovať sakrálnou tvorbou,“ hovorí autorka dramaturgie a myšlienky podujatia, riaditeľka Trnavského osvetového strediska Anna Melíšková. Každému súboru bol venovaný rovnaký čas, aby bola prehliadka kvantitatívne vyvážená. Do programu boli zaradené viaceré zbory, napríklad Cantica nova, jubilujúci zbor, ktorý práve oslávil 40 rokov existencie. Pridali sa zbory Kantiléna zo Senice, Coro Laudamus z Piešťan, zbor Zoltána Kodáya z Galanty a zbor Híd zo Šamorína. Žiaľ, domáci zbor Cantica nova nevystúpil pre náhle ochorenie dirigenta.

Aj skúsenosti z organizovania festivalu Trnavské zborové dni potvrdzujú, že na podobných stretnutiach si členovia a zbory vymieňajú nielen partitúry, ale aj riešenia problémov, ktoré vychádzajú zo súčasnej situácie v oblasti zborového spevu na Slovensku. Viacerí dirigenti, ktorí do Trnavy prišli, sa zhodli v tom, že najväčším problémom je relatívna nestálosť členov zborov, vyplývajúca z nízkeho záujmu mladých ľudí o zborový spev. Ak aj mladí ľudia majú vzťah k aktívnej interpretácii hudby, zväčša sa zameriavajú na rôzne hudobné nástroje. Pozitívne dirigenti hodnotia rôzne možnosti prezentácie – od rôznych slávnostných príležitostí svetského charakteru, cez účinkovanie na podujatiach prezentujúcich iné druhy umení, národných a medzinárodných speváckych súťažiach, až po koncertné účinkovanie v sakrálnych priestoroch.

-maju-

ZOMREL SÚDRUH LEONID ILJIČ BREŽNEV

PROLETÁRI VŠETKÝCH KRAJÍN, SPOJTE SA!

PRAVDA

ORGÁN ÚSTREDNÉHO VÝBORU KOMUNISTICKEJ STRANY SLOVENSKA

19. XII. 1906

PIATOK 12. NOVEMBRA 1982

50 HALIEROV

ROČNÍK 63 • ČÍSLO 299 B*

10. XI. 1982

Ako západní špióni urobili z Brežneva mrtvolu

Na pohrebe najvyššieho sovietskeho predstaviteľa v Moskve vypálili delové salvy na jeho počesť. Trnavčania nemali delo, a tak namiesto salvy vypálili Jednotu.

Bolo ráno 11. novembra 1982. Hoveli sme si s Jožom Móricom rozvalení na koženom gauči, medzi nami nemecký foxteriér Rexo, a sledovali televízne noviny jednej západonemeckej televíznej stanice. Zrazu nás všetkých troch zodvihlo z gauča. Moderátor televíznych správ profesionálne nezaujatým tónom hlásil, že včera ráno medzi ôsmou a deviatou hodinou moskovského času náhle zomrel generálny tajomník Ústredného výboru Komunistickej strany Sovietskeho zväzu (KSSZ), predseda prezídia Najvyššieho sovietu Zväzu sovietskych socialistických republík (ZSSR), Leonid Iljič Brežnev.

Túto takmer neveriteľnú správu sme si s Móricom a Rexom vypočuli v Bad Kreuznachu v západnom Nemecku. Pred časom sme tam so skupinou Pramene hrali, a teraz sme si prišli po aparatúru. Na československej colnici v západnom cípe republiky sme zakotvili v ten istý deň pred polnocou. Samozrejme, museli sme vyložiť aparatúru z auta a colníci, ktorí v tých časoch nemali na západnej hranici veľa práce, sa s chuťou pustili do dôkladnej kontroly všetkých výrobných čísiel. Potom prišla na rad batožina a nakoniec prehliadka interiéru auta. Tam našiel jeden colník za sedadlom šoféra západonemecké noviny z 11. novembra. Na titulnej fotografii bol Brežnev ležiaci v rakve a v hornom pravom rohu fotografie bola reklama najnovšieho typu známej automobilovej značky. Colníci sa zhrkli okolo novín a vysoká šarža sa strašne rozčúlila, že „co jsme to převezli přes hranice...?!“

„Vy si snad myslíte, že je to sranda? Dělat si takovouhle legraci z nejvyššího sovětského představitele? Dělat z něho mrtvolu a ještě dát do fotky reklamu nejnovějšího auta?“ Chcel som povedať, že... „Mlčte!“ zahriakla ma šarža. „Kdo vás dva mohl pustit na západ? Stali se z vás nástroje provokace, ideologické diverze, a za to zaplatíte. Vy o tom ještě asi nevíte, ale vy půjdete sedět! Který špion vám ty noviny dal? Chcete mi snad namluvit, že nevíte, že na západě se to jen hemží špiony? Tak řekněte konečně, který emigrant vám ty padělané noviny dal?“

„Našli sme ich dnes na stole, na diaľničnom odpočívadle,“ využil som rýchlo okamih, keď sa colník, ktorý medzitým v tvári nabral zaujímavý purpurový odtieň, musel odmlčať, aby chytil druhý dych.

„A ešte mi bude do očí lháť!“ zaručal. „Kluci, dejte mi na ne pozor, já jdu volat kontráše...“

Už bolo 12. novembra, asi dve hodiny ráno, triaslo nás od zimy a vôbec sme netušili, čo sa to vlastne deje. Žeby nám v Nemecku provokatéri tajne pustili zmanipulované video a potom, niekoľko sto kilometrov odtiaľ, nechali pre nás na odpočívadle falošné noviny?

Po nekonečných minútach čakania sa medzi nami znova objavila úplne zničená vysoká šarža, pozrela na nás, neveriacky pokrútila hlavou a povedala: „Kluci, nechte je jít. Ze spolehlivého zdroje mám informaci, že soudruh Leonid Iljič Brežněv skutečně zemřel 10. listopadu, ale noviny, rozhlas a televize v ČSSR to oficiálně zveřejní až dnes, 12. listopadu. Ty německé noviny si však tady necháme, neb s tou reklamou na nový automobil to v tomto případě skutečně v pořádku není. Využívat smrt takové osobnosti k podněcování prodeje aut, to jest skutečný imperialistický hyenizmus...“

S Jožom sme prespali v hoteli Stříbro v Stříbre a v piatok 12. novembra poobede si kúpili v Prahe na železničnej stanici slovenský denník Pravda vydávaný Ústredným výborom Komunistickej strany Slovenska. Hore, v čiernom rámmiku, bol veľký nadpis: ZOMREL SÚDRUH LEONID ILJIČ BREŽNEV. Takmer celú pravú polovicu strany zaberala titulná fotografia Leonida Iljiča Brežneva s vyznamenaniami. Vľavo hore bolo Vyhlásenie ÚV KSSZ, Prezídia Najvyššieho sovietu ZSSR a rady ministrov ZSSR ku komunistickej strane a sovietskemu ľudu, pod vyhlásením bol sústrastný telegram ÚV KSČ, prezidenta ČSSR a vlády ČSSR a vľavo dolu lekárska správa.

V deň pohrebu, v pondelok 15. decembra vyhlásila vláda ČSSR štátny smútok. Československé a sovietske štátne zástavy na pol žrde alebo čierne zástavy boli na štátnych a verejných budovách v celej ČSSR. Šéfredaktori a vedúci pracovníci v rozhlase, novinách a televízii si brali dovolenky alebo sa hodili na maródku, aby sa vyhli postihu, ak by sa „niekomu“ niečo v médiách znepečilo. Pracovníci propagačných oddelení obliehali kvetinárstva a lámali si hlavu, ktoré kvety sa lepšie hodia k fotografii súdruha Brežneva s čiernou smútočnou stuhou – či fialové cyklámeny alebo červené karafiáty, aby si to náhodou „niekto“ zle nevysvetlil... Nesprávnou voľbu nemohol ospravedlniť ani fakt, že vtedy iné rezané kvety v kvetinárstvách nemali. V podnikoch sa organizovali smútočné mítingy a aj nástenky v školách boli smútočne vyzdobené.

Pohreb L. I. Brežneva sme sledovali v priamom prenose v pondelok 15. novembra 1982 z Červeného námestia. Keď ho pochovávali do kremelského múru, jednému vojakovi sa rakva vyšmykla a takmer spadla. Potom dychovka zahrála Pochod padlých revolucionárov a z diel boli vypálené salvy na počesť najvyššieho predstaviteľa ZSSR.

Toho večera začal v centre Trnavy horieť obchodný dom Jednota. Povrávalo sa, že tam boli namontované talianske špičkové požiarné hlásiče, ktoré okamžite reagovali aj na cigaretový dym. Tak noční strážnici – fajčiari požiarné hlásiče vypli. Horieť vraj začalo vo výklade vianočných ozdobných svietidiel a odtiaľ sa oheň rozšíril do celej budovy. Po uhasení požiaru bol obchodný dom dlhšie zatvorený a veci, ktoré neboli zničené, iba zadymené, sa lacno predávali v menších trnavských obchodoch Jednoty na rohu Markovičovej a Ružovej ulice a v obchode oproti sladovni a hostincu Kriváň. Tam si Edo Krištofovič kúpil lacnejšie farebný televízor a Bohuš Szegényi hudobnú aparatúru.

Lepšie informovaní ľudia však poznali pravú príčinu požiaru v trnavskom obchodnom dome. Vraveli, že keď na počesť L. I. Brežneva vypálili v Moskve delové salvy, chceli to isté urobiť aj v Trnave. A pretože nemali delo, namiesto salvy vypálili Jednotu.

Marián MRVA

Hokejový sviatok v Trnave

Streda 18. november vojde do histórie trnavského ľadového hokeja. V rámci celosvetového turné pod názvom 10 krajín za 10 dní, venovaného 10. výročiu Nadácie Goals and Dreams (Góly a sny), ktorú založila Asociácia hráčov NHL, sa zo slovenských miest dostalo takejto pocty iba Trnave.

Vzácnych hostí prijal v obradnej sieni radnice primátor mesta Ing. Štefan Bošňák (podvečer vhodil slávnostné buly netradičného stretnutia na 2 x 15 minút). Po zápise do pamätnej knihy sa hostia z Kanady presunuli na besedu do ZŠ na Spartakovskej, kde v tamajších športových triedach vyrastajú nové talenty. Tie sa predstavili na ľade Mestského zimného štadióna (4:4). Ich tímy symbolicky posilnili bývalí hráči NHL z Kanady a SR. Najväčšími hviezdami, vrátane následnej autogramiády, boli viacnásobní účastníci vrcholných svetových podujatí (OH, MS) Rob Zamuner a Zdeno Cíger. Zamuner odohral v NHL počas 13 sezón 798 zápasov (v r. 1998 – 99 bol kapitánom floridského klubu Tampa Bay Lightning) a štartoval aj na ZOH 1998 v japonskom Nagane. Rok predtým sa stal majstrom sveta v drese Kanady. Exmartinčan Cíger má na konte 7 sezón v NHL (New Jersey Devils, Edmonton, New York Rangers, Tampa Bay), päťkrát hral v drese SR na MS (bronz v r. 2003), ale aj vo Svetovom pohári 1996 a ZOH 1998. Zamunerova matka, ako prezradil populárny hokejista pre Novinky z radnice, sa narodila vo Viedni, takže aj on má k tomuto regiónu blízky vzťah a na Slovensku už bol viackrát. Z ďalších športových osobností spomeňme predovšetkým dvojicu Philip Joseph Stock (ďalší dlhoročný hráč najznámejšej celosvetovej hokejovej súťaže) a Eduard Hartmann (bývalý reprezentačný brankár ČSSR a SR, chytal aj na OH 1994 v nórskom Lillehammeri).

Usporiadateľský štáb nevšedného hokejového festivalu v slovenskom Ríme viedol Dr. Ivan Matušek. Nadšenci z HMI Slovakia a HK Gladiators Trnava vyšperkovali tento sviatočný deň do posledného detailu. Nezabudli ani na pozvanie prvého prezidenta SZLH Dr. Jána Mitošinku, ktorý sa začiatkom deväťdesiatych rokov predošlého storočia veľkou mierou pričinil o vznik ŠHT v Trnave. Na záverečnom brífingu v hoteli Prestige odovzdali športové osobnosti z krajiny javorových listov svoj dar – dovedna 25 súprav mládežníckych hokejových výstrojov pre kluby z Banskej Bystrice, Michaloviec a Trnavy.

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Štyri športové jubileá

■ **KULTURISTIKA** – Dom kultúry Tirnavia patrila vydarenému 20. ročníku medzinárodnej súťaže Grand Prix Slovakia. V troch hmotnostných skupinách (do 80, do 90 a nad 90 kg) sa plnému hľadisku predstavilo dvadsať borcov zo štyroch štátov. Podujatie na výbornú pripravil kulturistický oddiel TJ Fortuna Trnava pod taktovkou Ing. arch. Petra Uríčka. Absolútnym víťazom jubilejnej GPS sa stal 33-ročný Igor Kočíš (Dukla Banská Bystrica). Zároveň išlo o nominačnú súťaž na 63. majstrovstvá sveta IFBB v katarskej Dohe.

■ **KARATE** – Hoci karatisti v Trnave začali svoje pôsobenie, pod vedením Tibora Mikuša, v polovici sedemdesiatych rokov predošlého storočia, oficiálny rodný list vypísali klubu 22. júna 1979. Desiatku ocenení radia túto trnavskú komunitu v kimo-

nách medzi najaktívnejšie v stredoeurópskom regióne. Azda najvyššie stojí klubový titul v bratislavských ME 1989. Oslavy 30. výročia založenia KK Slovsport prídu na rad v sobotu 5. decembra od 14.00 h v rámci Vianočného turnaja mužov a žien (kata, kumite). Popri jednotlivcoch dostanú priestor trojčlenné družstvá. Podľa slov riaditeľky podujatia Renáty Gašparovičovej, pod strechou Mestskej športovej haly sa okrem slovenskej elity predstavia divákovi aj hostia z Česka, Chorvátska a Poľska.

■ **ATLETIKA** – V sobotu 26. decembra o 11.00 h sa tridsiaty raz dá do pohybu pelotón účastníkov Zimného behu zdravia. Privíta ich Mestský športový areál na Ulici Jána Hajdóczyho. Prezentácia záujemcov, bez rozdielu veku či výkonnosti, sa začne od desiatej v klubovni atlétov Slávie. Tradičné vianočné preteky v krose na 3 a 10 km aj tentoraz ponúknu bežcom tombolové zrebovanie cien. Venuje ich Mesto Trnava, hlavný usporiadateľ sviatočného jubilea v maratónkach.

■ **FUTBAL** – Predsilvestrovská futbalová šou o Pohár primátora mesta Trnavy, najstarší halový turnaj na Slovensku, pridá do svojej kroniky dvadsiatu stať v nedeľu 27. decembra od 14.00 h. Jeho premiérový ročník bol venovaný sedemdesiatinám Toni-báčiho Malatinského. V medzinárodnom turnaji bývalých prvotligových futbalistov (nad 35 rokov), obhajujú primát domáci internacionáli. Pravda, výsledky v tejto známej konfrontácii na palubovke Mestskej športovej haly nie sú prvoradá. Ide o každoročné pripomenutie si nezabudnuteľných postáv slovenského a zahraničného futbalu.

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Trnavské dni telesnej kultúry

Mesto Trnava pravidelne organizuje alebo sponzoruje na prelome starého a nového roku pestrý blok podujatí pod názvom Trnavské dni telesnej kultúry. Niektoré z nich prinášame v nasledujúcej mozaike.

■ **Nedeľa 13. decembra o 14.00 h: MEMORIÁL BRANKÁRA VLASTIMILA OPÁLKA**

13. ročník spomienkového turnaja v halovom futbale ligových mužstiev za účasti Dukly Banská Bystrica, ViOnu Zlaté Moravce, Slovana Duslo Šaľa a obhajcov prvenstva – domácich „bílých anđelov“; organizátori: FC Spartak a rodina Jozefa Diana (Vlastov spoluhráč a švager).

■ **Sobota 19. decembra o 9.00 h: TRNAVSKÝ VIANOČNÝ SMEČ**

14. ročník (zároveň 1. ročník Memoriálu Róberta Zwiržinu st., zakladateľa turnaja); medzinárodný nohejbalový turnaj trojíc aj za účasti majstrov sveta; družstvá rozdelia do dvoch výkonnostných skupín; organizátori: Mesto Trnava a Nohejbalový klub AŠK Slávia.

■ **Streda 30. decembra o 9.00 h: SLÁVIA CUP**

2. ročník halového futbalového turnaja žiakov; Mestská športová hala na Rybníkovej; organizátori: Futbalový klub AŠK Slávia a Mesto Trnava.

■ **Streda 30. decembra o 10.00 h: SILVESTROVSKÁ CENA V HODE ATLETICKÝM BREMENOM**

26. ročník celoštátnej súťaže kladivárov i rekreačných vrhačov s medzinárodnou účasťou; Mestský športový areál AŠK Slávia (tréningové ihrisko vrhačov Na rybníku, vedľa telocvične); organizátori: Atletický klub AŠK Slávia a Mesto Trnava.

■ Piatok 1. januára 2010 o 14.00 h: TRNAVSKÝ NOVOROČNÝ BEH O POHÁR PRIMÁTORA MESTA

23. ročník; žiactvo na 1 238m (dĺžka pripomína rok udelenia výsad slobodného kráľovského mesta; hlavné preteky mužov a žien na 7,7km o Memoriál Ladislava Kmeča; úvodné športové podujatie r. 2010 v rámci celého Slovenska; Mestský športový areál AŠK Slávia na Ulici Jána Hajdóczyho; organizátori (podobne aj pri nasledujúcej T-6): Mesto Trnava, Atletický klub AŠK Slávia, Školský atletický klub SPŠ, Mestský bežecký klub Tyrnavia a Občianske združenie beh.sk.

■ Streda 6. januára 2010 o 11.00 h: TROJKRÁĽOVÁ ŠESTKA

11. ročník masových pretekov na 6km, posledná časť Trnavskej bežeckej trilógie na prelome starého a nového roku; súčasne záver Trnavských dní telesnej kultúry; tombolové rozdeľovanie vecných cien medzi štartujúcich; Mestský športový areál AŠK Slávia na Ulici Jána Hajdóczyho.

Podrobnejšie informácie o týchto i ďalších podujatiach TDTK 2009/2010 poskytnete záujemcom referát športu MsÚ v Trnave (tel. 32 36 129). Postupne ich bude prinášať internetový portál trnava.sk (sekcia Aktuality) a prednadrzie.sk (Športové správy).

Jaroslav LIESKOVSKÝ

Recepty zeleninových jedál

Recepty na sviatočné dni

Mrkvová krémová polievka

Potrebuje: 500 g mrkvy a 50 g cibule pokrájanej na kocky, 400 g masla, 200 g múky, 600 ml zeleninového vývaru, ¼ l smotany, 100 ml pomarančovej šťavy, 1 pomaranč, soľ, (cukor), korenie, estragón.

Rozpustíme maslo, posmažíme cibuľu, pridáme múku, zalejeme vývarom a smotanou, vložíme mrkvu (ale asi 100 g odložíme!). Prikryté varíme 15 minút a rozmixujeme. Pridáme odloženú mrkvu, varíme asi 10 minút. Na záver ochutíme pomarančovou šťavou, soľou, korením, (prípadne cukrom), vložíme ošúpané dieliky pomaranča a krátko prehrejeme. Posypeme sekaným estragónom.

Pstruh s orechovou zálievkou

Potrebuje: filety zo pstruha, olivový olej, malú bielu cibuľu, kôpor, orechy, soľ, čierne korenie.

Filety zo pstruha rozložíme na pekáči kožou nadol, osolíme, pokvapkáme olejom a grilujeme z každej strany asi 8 minút. Medzitým pripravíme zálievku z posekanej cibule a kôpru, olivového oleja, soli a korenia. Na oleji opražíme sekané orechy a necháme odkvapkať. Grilovaného pstruha posypeme orechmi a prelejeme zálievkou. Podávame s varenými zemiakmi a šalátom.

Makové slimáčky

Potrebuje na plnku: 600 ml mlieka, 125 g mletý mak, balíček vanilkového pudingu, 3 polievkové lyžice cukru, čaj. lyžičku škorice.

500 ml mlieka varíme s makom. Cukor, škoricu a pudingový prášok premiešame v chladnom mlieku, prilejeme, necháme zovrieť a odstavíme na vychladnutie.

Potrebuje sa na cesto: 150 g tvarohu, 6 polievkových lyžíc mlieka, 6 polievk. lyžíc oleja, 75 g cukru, 1 lyžičku citrón. kôrky, 300 g múky, prášok do pečiva, 1 vajce, 60 g mandľových plátok.

Tvaroh, mlieko, olej a citrón. kôrku premiešame, pridáme múku s práškom do pečiva a premiesime. Cesto vyvaľkáme do štvorca 36 x 36 cm, natrieme plnku, zrolujeme, potrieme bielkom a pováľame v mandliach. Krájame 3 cm hrubé rezy, do stredu vtlačíme kandizovanú čerešňu a pečieme pri 200 stupňoch asi 20 minút. Rozpočet je na 13 slimáčikov.

Rubriku pripravuje: MUDr. Bohumil Chmelík

Návrhy na udelenie ocenenia mesta Trnava

Stalo sa už tradíciou, že do konca kalendárneho roka môžu občania podávať svoje návrhy na osobnosti alebo kolektívy, ktoré podľa ich názoru spĺňajú podmienky na udelenie ocenení mesta Trnava. Podľa všeobecne záväzného nariadenia sú stanovené druhy ocenení a podmienky k ich udeleniu takto:

Čestné občianstvo mesta Trnava

osobám, ktoré sa zvlášť významným spôsobom zaslúžili o mesto Trnava a jeho obyvateľov, o priateľstvo medzi národmi a partnerskými mestami, alebo ktoré obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými výkonmi. Čestné občianstvo mesta Trnava možno v odôvodnených prípadoch udeliť in memoriam.

Cena mesta Trnava

za vynikajúce tvorivé výkony, za významné umelecké úspechy, ktoré prispeli významným spôsobom k ďalšiemu rozvoju mesta, za propagáciu a zviditeľňovanie mesta doma i v zahraničí. Cenu možno udeliť jednotlivcom i kolektívom, v odôvodnených prípadoch aj in memoriam.

Uznanie za zásluhy o rozvoj a reprezentáciu mesta Trnava

za významnú činnosť osôb, ktoré sa zaslúžili o rozvoj mesta a mimoriadne výkony v oblasti kultúry, športu, vedy, techniky, podnikania a podobne. Cenu možno udeliť jednotlivcom i kolektívom.

Pamätné tabule, busty alebo pomníky

Mestské zastupiteľstvo môže schváliť zhotovenie a umiestnenie pamätnej tabule, busty alebo pomníka

- za mimoriadne výkony obyvateľov Trnavy, ktoré obohatili ľudské poznanie, resp. národnú kultúru a presiahli regionálny význam,
- za mimoriadne aktivity obyvateľov Trnavy, ktoré prispeli k upevneniu štátnosti a ekonomickému rastu nášho štátu,
- za mimoriadne aktivity obyvateľov Trnavy v boji za mier a ľudské práva presahujúce regionálny význam,
- za mimoriadne významnú činnosť osôb alebo inštitúcií, ktoré sa zaslúžili o to, že podstatne vzrástol nadregionálny význam Trnavy.

Návrhy na udelenie ocenení je potrebné doručiť do 31. decembra na adresu: Mgr. Viera Hrdinová, Kancelária primátora – referát protokolu, Hlavná 1, 917 71 Trnava. Predložené návrhy posudzuje komisia pre udeľovanie ocenení a schvaľuje mestské zastupiteľstvo.

Kedy budeme mať svadbu, miláčik?

Mestský úrad v Trnave a Matričný úrad oznamujú občanom, že v roku 2010 stanovia pre akt uzavretia manželstva nasledovné termíny:

9. januára, 23. januára, 6. februára, 27. februára, 13. marca, 27. marca, 10. apríla, 24. apríla, 8. mája, 22. mája, 5. júna, 19. júna, 3. júla, 17. júla, 7. augusta, 21. augusta, 4. septembra, 25. septembra, 2. októbra, 16. októbra, 6. novembra, 20. novembra, 4. decembra, 18. decembra.

Iné termíny nie je možné dohodnúť z dôvodu zabezpečovania ostatných akcií mesta. Akt uzavretia manželstva je potrebné dohodnúť na Mestskom úrade v Trnave – na matrike, Trhová 3, telefón 3236 182.

O spoločenskom obrade UVÍTANIE DO ŽIVOTA sa informujte na radnici v Trnave, Hlavná ulica 1, 2. poschodie, referát protokolu, č. dverí R 32, tel. 3236 343.

Za Mesto Trnava Ing. Pavol TOMAŠOVIČ

Podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania

Opatrením Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky zo 6. novembra 2009 uverejneným v Zbierke zákonov č. 458/2009 sa s účinnosťou od 15. novembra do 31. decembra 2009 dočasne zastavuje prijímanie žiadostí o poskytnutie podpory z prostriedkov Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB). Nové žiadosti o poskytnutie podpory začne ŠFRB opäť prijímať prostredníctvom mestských úradov od 1. januára 2010.

Z tohto fondu sa poskytuje podpora na rozširovanie a zveľaďovanie bytového fondu vo forme úveru a nenávratného príspevku za zvýhodnených podmienok. Vykonáva sa na základe zákona č. 607/2003 Z. z. o Štátnom fonde rozvoja bývania v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacích predpisov (Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 547/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o druhoch a výškach poskytovaných podpôr na jednotlivé účely z prostriedkov Štátneho fondu rozvoja bývania a Vyhláška č. 582/2007 Z. z. Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky o podrobnostiach o obsahu žiadosti, o technických podmienkach a o dĺžke času uskutočnenia stavby, na ktorú sa poskytuje štátna podpora).

Podľa § 5 zákona podporu možno poskytnúť na tieto účely:

- a) obstaranie bytu výstavbou, nadstavbou, vstavbou, prístavbou, prípadne prestavbou nebytového priestoru v bytovom dome, v rodinnom dome alebo v polyfunkčnom dome,
- b) výstavba alebo dostavba zariadenia sociálnych služieb, ktoré poskytuje starostlivosť celoročne (ďalej len zariadenie sociálnych služieb) alebo prestavba nebytového priestoru na zariadenie sociálnych služieb,
- c) kúpa bytu,
- d) obnova bytovej budovy,
- e) výstavba nájomného bytu vrátane bytu, ktorý sa získa nadstavbou, vstavbou, prístavbou, prípadne prestavbou nebytového priestoru,
- f) obnova zariadenia sociálnych služieb,
- g) zatepľovanie bytovej budovy

Žiadosti o poskytnutie podpory sa predkladajú na mestskom úrade príslušnom podľa miesta stavby. Fond vedie evidenciu žiadostí podľa účelu a v poradí podľa dátumu ich

doručenia fondu. Fond v lehote do 90 dní odo dňa doručenia žiadosti obcou v sídle okresu posúdi žiadosť a oznámi žiadateľovi možnosť poskytnutia podpory. Fond rozhodne o poskytnutí podpory podľa poradia doručených žiadostí až do vyčerpania sumy vyčlenenej v rozpočte fondu na príslušný účel a druh podpory, pričom o žiadosti rozhodne do 31. decembra daného kalendárneho roka.

Na poskytnutie podpory z prostriedkov fondu nie je právny nárok.

Podrobnejšie informácie o možnostiach získania podpory zo ŠFRB vám ochotne poskytne zamestnanec Mestského úradu na Trhovej ulici v Trnave, odboru stavebného a životného prostredia, referátu bývania, 2. poschodie, kancelária č. 208, tel. 033/3236 208. Informácie ohľadom poskytnutia podpory nájdete aj na internetovej stránke Mesta Trnavy: www.trnava.sk a na internetovej stránke ŠFRB: www.sfrb.sk.

Lubica RAKÚSOVÁ, odbor stavebný a životného prostredia MsÚ

Kto musí podať daňové priznanie na rok 2010?

Priznanie k dani z nehnuteľnosti musia podať vlastníci nehnuteľností, ktorí v roku 2009 nadobudli novú nehnuteľnosť (napr. kúpou, dedičstvom, darovaním, a pod.) a vklad do katastra nehnuteľností sa uskutočnil do 31. decembra 2009.

- Priznanie k dani z nehnuteľnosti musia podať aj vlastníci nehnuteľností, ktorí majú zmenu oproti roku 2009, napr. zmena výmery, kolaudácia rodinného domu, zmena využitia stavby, zmena druhu či výmery pozemku, zmena výmery zastavanej plochy atď.,
- vlastníci nehnuteľností, ktorí si budú uplatňovať nárok na zníženie dane prvýkrát v roku 2010, aj tí vlastníci nehnuteľností, ktorí si uplatnili nárok na zníženie z titulu hmotnej núdze v roku 2009, ak sú naďalej v hmotnej núdzi.

Daňové priznanie treba podať do 31. januára 2010 na tlačíve, ktoré nájdete v kancelárii prvého kontaktu na Mestskom úrade na Trhovej ulici, prípadne na internetovej stránke www.trnava.sk.

Vyplnené daňové priznanie možno podať

- osobne do podateľne na Mestskom úrade na Trhovej ulici,
- poštou na adresu Mestský úrad Trnava, ekonomický odbor, Trhová 3, 917 71 Trnava,
- osobne v kancelárii prvého kontaktu na Mestskom úrade na Trhovej ulici (v prípade potreby konzultácie)

KEDY treba predložiť doklad o vlastníctve – LIST VLASTNÍCTVA?

- Keď podávate daňové priznanie,
- keď žiadate o ZNÍŽENIE DANE.

KDE hľadať informácie o SADZBÁCH dane z nehnuteľností?

Vo všeobecne záväznom nariadení (VZN) o dani z nehnuteľností, ktoré bude dostupné: v kancelárii prvého kontaktu alebo u informátora na Mestskom úrade na Trhovej ulici, na internetovej stránke www.trnava.sk, na vývesnej tabuli pred Mestským úradom na Trhovej ulici.

KEDY A KDE uhradiť daň?

- Po prevzatí platobného výmeru, v ktorom bude uvedená výška dane a dátum splatnosti, môžete uhradiť daň z nehnuteľností prevodným príkazom na účet mesta,
- platbou v hotovosti v pokladnici MsÚ, Trhová ulica 3,
- platobnou kartou v pokladnici MsÚ, Trhová ulica 3
- poštovým peňažným poukazom, ktorý bude vydaný na požiadanie.

Oznamovacia povinnosť pre prevádzkovateľov malých zdrojov znečisťovania ovzdušia

Mesto Trnava si dovoľuje upozorniť všetkých prevádzkovateľov malých zdrojov znečisťovania ovzdušia (MZZO) na povinnosť písomne oznámiť najneskôr do 15. 2. 2010 údaje potrebné na určenie výšky poplatku za znečisťovanie ovzdušia malým zdrojom znečisťovania za uplynulý kalendárny rok 2009.

Táto povinnosť každoročne vyplýva z ustanovenia § 6 ods. 4 zákona č. 401/1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších predpisov.

Mesto Trnava vydalo Všeobecne záväzné nariadenie (VZN) č. 320 s účinnosťou od 1. 1. 2009, ktorým sa mení a dopĺňa VZN č. 268 o ochrane ovzdušia a o poplatku za znečisťovanie ovzdušia malým zdrojom znečisťovania. Povinnosť platiť poplatok a oznamovacia povinnosť sa na základe čl. 4 ods. 4 tohto VZN nevzťahuje na:

- fyzické osoby, ktoré nie sú oprávnené na podnikanie a prevádzkujú MZZO len pre vlastné potreby domácnosti,
- fyzické osoby a právnické osoby oprávnené na podnikanie, ktoré prevádzkujú MZZO, v ktorých sa spaľuje zemný plyn a drevo, ak MZZO je využívaný len na vykurovanie miestností,
- fyzické osoby oprávnené na podnikanie, ak miestom ich podnikania je objekt slúžiaci súčasne na obytné účely tejto fyzickej osoby,
- prevádzkovateľov MZZO vo vlastníctve Mesta Trnava.

Nesplnenie oznamovacej povinnosti do stanoveného termínu je postihované uložením pokuty podľa § 8 ods. 3 zákona č. 401/1998 Z. z. do výšky 663,87 eura.

*Ing. Miroslav Hrubý, odbor stavebný a životného prostredia, Mestský úrad v Trnave,
Trhová 3, 917 71, č. d. 207, tel. 033/3236 207, fax: 033/3236 280,
e-mail: miroslav.hruby@trnava.sk*

Psičkári, nezabudnite uhradiť daň za psíka

Mesto Trnava ako správca miestnych daní oznamuje majiteľom psov, že v priebehu decembra bude zasielať oznámenia o výške a spôsobe platenia dane za psa spolu s poštovým poukazom na úhradu dane za psa. Povinnosť zaplatiť daň za psa je do 31. januára 2010.

Zaplatiť daň za psa je možné:

- Prevodným príkazom na účet Mesta Trnava – DEXIA banka Slovensko a.s., pobočka Trnava, č. ú. 10002482001/5600,
- poštovým peňažným poukazom,
- platbou v hotovosti v pokladnici Mestského úradu na Trhovej ulici 3,
- platobnou kartou v pokladnici Mestského úradu na Trhovej ulici 3.

Pokladničné hodiny:

pondelok: 08.00 – 11.30, 12.30 – 15.30 h, utorok: 08.00 – 11.30, 12.30 – 15.30, streda: 08.00 – 11.30, 12.30 – 16.30, štvrtok: 08.00 – 11.30, 12.30 – 15.30 h, piatok: 08.00 – 11.30, 12.30 – 14.00 h

Upozornenie

Každý majiteľ psa je povinný prihlásiť ho do evidencie, ak je pes starší ako 6 mesiacov. Priebežne sa uskutočňujú kontroly plnenia tejto povinnosti.

PAMIATKY TRNAVY A TRNAVSKÉHO KRAJA

Krajský pamiatkový úrad Trnava a Mesto Trnava, 16. ročník odborného pamiatkového seminára, v utorok 8. decembra od 13.00 h na radnici

■ 13.20 h **Archeologický výskum románskeho karnera pri Bazilike sv. Mikuláša v Trnave**, doc. PhDr. Klára Kuzmová, CSc., PhDr. Erik Hrnčiarik, Filozofická fakulta Trnavskej univerzity, katedra klasickej archeológie

■ 13.50 h **Architektúry odkryté archeologickým výskumom pri Bazilike minor sv. Mikuláša**, Ing. arch. Jaroslava Žuffová, CSc.

■ 14.20 h **Špitálsky Kostol sv. Heleny v Trnave**, Ing. arch. Ivan Gojdič, Filozofická fakulta Trnavskej univerzity, katedra dejín a teórie umenia, Ing. arch. Jaroslava Žuffová, CSc.

■ 15.30 h **Organizácia obrany mesta Trnavy v neskorom stredoveku**, Mgr. Martin Tibenský, Filozofická fakulta Trnavskej univerzity, katedra histórie

■ 16.00 h **Programy slávnostných príchodov Ostrihomských arcibiskupov do Trnavy v 18. storočí**, PhDr. Radoslav Ragač, PhD., Slovenský národný archív

■ 16.30 h **Aktivity jezuitov v Bielom Kostole**, Mgr. Zuzana Rábiková, Krajský pamiatkový úrad Trnava

Knižnica Juraja Fándlyho v Trnave

■ 1. decembra o 10.00 h
NÁDEJE PRE BEZSENNÉ NOCI

Čítanie diela básnika Jána Ondruša, autora z Trnavskej skupiny, čítareň

■ 8. decembra o 17.30 h
ALMANACH ČESKÉHO SPOLKU V TRNAVSKOM REGIÓNE

Predstavenie publikácie o činnosti českej menšiny v našom regióne a predvianočný koncert
Účinkujú: Vladislav Klesnil, Vladimíra Kosorínska a Jozef Sigety, hudobné oddelenie KJF v Trnave

■ 17. decembra o 17.00 h
BLEDNÚCE SPOMIENKY

Prezentácia publikácie Kala Uhríka v rámci literárneho klubu Fórum humoristov
čítareň KJF v Trnave

PRE DETI

■ 7. decembra o 10.00 h
FAREBNÝ SVET DUŠANA NÁGELA

Stretnutie detí s ilustrátorom Dušanom Nágelom. Z cyklu Kniha a ešte trochu viac oddelenie pre deti KJF v Trnave

■ 11. decembra o 15.00 h
ADAMÁCI V KNIŽNICI

Vianočné stretnutie členov partnera ADAM – Asociácie detí a mládeže s vnútorným a telesným ochorením, oddelenie pre deti

■ 15. decembra o 10.00 h
DEVIATKOVÁ MARIENKA

Vyhodnotenie dlhodobej súťaže triednych kolektívov detí do 15 rokov. Súťaž bola vyhlásená 29. 9. 2009 pri príležitosti 90. výročia narodenia a 5. výročia úmrtia Márie Ďuričkovej, hudobné oddelenie

ADVENT V KNIŽNICI

Adventné stretnutia pre deti, počas ktorých si môžu vyrobiť vianočné pozdravy, vianočné darčeky a súťažnou formou sa dozvedieť viac o zvykoch a tradíciách našich predkov, spojené s čítaním o najkrajších sviatkoch v roku

■ 4. decembra o 15.00 h **PREDVIANOČNÝ VEDOMOSTNÝ MILIONÁR**

■ 18. decembra o 15.00 h **ADVENTNÁ TVORIVÁ DIELŇA**

■ 22. decembra o 10.00 h **STRETNUTIE NAJMENŠÍCH SO SVOJIMI MAMIČKAMI**
oddelenie pre deti

Výpožičný čas počas vianočných sviatkov

Hlavná budova, Rázusova ul. 1

23. 12. 2009 8.00 – 16.00 h

24. – 27. 12. 2009 ZATVORENÉ

28. – 30. 12. 2009 8.00 – 16.00 h

31. 12. 2009 – 3. 1. 2010 ZATVORENÉ

Pobočky Prednádražie, Tulipán, Vodáreň a Hudobné oddelenie

Divadlo Jána Palárika

1. utorok 10.00, 14.00 ■ **MACO MAŤO HĽADÁ HNIEZDO**
19.00 ■ **VŠETKO O MUŽOCH**
2. streda 10.00, 14.00 ■ **OSTROV OBJAVOV**
19.00 ■ **TRUTH STORY**
3. štvrtok 10.00, 14.00 ■ **PEKIELKO A ANJELÍNKA**
4. piatok 10.00, 14.00 ■ **ADELKINA CESTA ZA ŠĎASTÍM**
19.00 ■ **VRÁTILA SA RAZ V NOCI**
5. sobota 10.00, 14.00, 17.00 ■ **ADELKINA CESTA ZA ŠĎASTÍM**
6. nedeľa 14.00, 17.00 ■ **ADELKINA CESTA ZA ŠĎASTÍM**
7. pondelok 10.00 ■ **SÚDNE SESTRY**
19.00 ■ **DOKONALÁ SVADBA** – DJGT Zvolen
8. utorok 19.00 ■ **VŠETKO O ŽENÁCH**
9. streda 18.00 ■ **SLÁVNOSTNÉ ZASADNUTIE ZASTUPITELSTVA TTSK**
10. štvrtok 14.00, 19.00 ■ **VRÁTILA SA RAZ V NOCI**

11. piatok 15.00 ■ **VYHLÁSENIE NAJLEPŠIEHO ŠPORTOVCA ROKA 2009 – TTSK**
12. sobota 19.00 ■ **TAJOMSTVO GRETY GARBO**
13. nedeľa 18.00 ■ **ANIMÁTOR ROKA 2009 – TTSK**
14. pondelok 10.00 ■ **MACO MAŤO HĽADÁ HNIEZDO**
15. utorok 10.00 800 ■ **MÍĽ PO AMAZONKE**
16. streda 19.00 ■ **VŠETKO O MUŽOCH**
17. štvrtok 19.00 ■ **NOSOROŽEC**
18. piatok 10.00 ■ **INKOGNITO**
19. sobota 19.00 ■ **SÚDNE SESTRY**
21. pondelok 19.00 ■ **TAJOMSTVO GRETY GARBO**
22. utorok 10.00 ■ **ADELKINA CESTA ZA ŠĎASTÍM**
28. pondelok 19.00 ■ **VRÁTILA SA RAZ V NOCI**
29. utorok 19.00 ■ **VŠETKO O ŽENÁCH**
- Štúdio**
9. streda 10.00 ■ **VOLAKEDY A DNES**
14. pondelok 19.00 ■ **TEMNE LÁKAVÝ SVET**

Galéria Jána Koniarka

VÝSTAVY

■ **TRIENÁLE PLAGÁTU TRNAVA 2009**
medzinárodná prehliadka plagátovej tvorby a grafického dizajnu

Kopplova vila GJK, Synagóga – Centrum súčasného umenia

Výstavy TPT mimo Galérie Jána Koniarka:
Západoslovenské múzeum Trnava,
Nitrianska galéria, Považská galéria umenia,
Žilina, Galéria Médium Bratislava, Satelit
– slovenské centrum dizajnu Bratislava
Výstava potrvá do 20. 12. 2009

Kopplova vila

■ **VÝBER KRESIEB**

A GRAFÍK 20. STOROČIA

zo zbierok GJK v Trnave

Otvorenie výstavy vo štvrtok 14. januára 2010 o 18.00 h

Kurátor: Miroslav Zajac

Výstava potrvá do 21. februára 2010

■ **LUCIA TALLOVÁ** – výstava maľby zahaleného mesta študentky VŠVU
Kurátor: Miroslav Zajac
Výstava potrvá do 10. januára 2010

■ MARTIN KOCHAN

Výstava fotografií mladého trnavského výtvarníka, študenta Fakulty výtvarných umení VUT v Brne

Otvorenie výstavy vo štvrtok 14. januára 2010 o 18.00 h

Výstava potrvá do 21. februára 2010

STÁLE EXPOZÍCIE

■ Kopplova vila – JÁN KONIAREK

Ján Koniarek (1878 – 1952) – zakladateľ moderného slovenského sochárstva – Stála expozícia sochárskej tvorby
KLENOTY DOMOVA – slovenské klasické umenie 20. storočia

AKCIE / AKTIVITY

■ **20. decembra o 17.00 h** v novom kridle
Kopplovej vily

**VIANOČNÝ KONCERT vokálnej skupiny
Kruhy**, vstupné dobrovoľné

■ **26. januára 2010 o 20.00 h**
v Synagóge – Centre súčasného umenia
SCOTT KELLY (NEUROSIS) + VANTH

Vstupenky bude možné zakúpiť 26. 1. 2010
od 19.00 h na mieste konania koncertu

TVORIVÉ DIELNE

V priestoroch Galérie Jána Koniarka sa
pravidelne uskutočňujú tvorivé dielne
a výtvarná tvorba k aktuálnym výstavám
pre MŠ a ZŠ (podľa záujmu škôl)

Západoslovenské múzeum

KLARISKÝ KLÁŠTOR

expozičné:

ARCHEOLÓGIA, GOTICKÁ TRNAVA, DEJINY
TRNAVY, UMELECKÉ REMESLO V ČÍNE
A JAPONSKU, KAMPANOLOGICKÁ EXPOZÍCIA,
ORATÓRIUM, ĽUDOVÁ HRNČINA, ĽUDOVÝ ODEV
ZÁPADNÉHO SLOVENSKA, PRÍRODA MALÝCH
KARPÁT, KRÁSA ZAŠLÝCH ČIAS, ŠTEFAN CYRIL
PARRÁK – POCTA KRÁLOVI ZBERATELOV,
SAKRÁLNE PAMIATKY

výstavy:

■ **NOVÝ SAD – 10 ROKOV PO...**

Dokumentárne fotografie Martina Candira
venované 10. výročiu bombardovania
Srbska
od štvrtka 10. decembra 2009 do 17.
januára 2010

■ **PLASTIKY VLADIMÍRA MORÁVKA**

Výstava s motívmi VIANOČ v oratóriu múzea
do 10. januára 2010

■ **ZBERATEĽSKÉ DIELO HEŘMANA
LANDSFELDA**

výstava pripravená pri príležitosti 110.
výročia narodenia
do 17. januára 2010

■ **TRNAVSKÁ PALETA**

súťažná prehliadka neprofesionálnych
umelcov z okresu Trnava
organizuje TTSK a Trnavské osvetové
stredisko
do 18. januára 2010

■ **20 ROKOV NEŽNEJ REVOLÚCIE**

dokumentárna výstava, do 31. decembra

■ **TRIENÁLE PLAGÁTU TRNAVA 2009**

Medzinárodná súťažná prehliadka plagátov
a dizajnu webových stránok
do 14. 1. 2010

■ **RODINNÉ STRIEBRO**

Výstava pri príležitosti 55. výročia založenia
Západoslovenského múzea v Trnave
do 31. 12. 2009

■ **DOBA SMALTOVÁ**

Výber z produkcie smaltovní na Slovensku
do 31. marca 2010

■ **MINERÁLY SLOVENSKA**

Výber z mineralogickej zbierky ZsM
do 31. januára 2010

■ **ZBIERKOVÝ PREDMET MESIACA**

Betlehem zo zbierok ZsM

DOM HUDBY M. SCHNEIDERA TRNAVSKÉHO

expozičné:

PAMÄTNÁ IZBA MIKULÁŠA SCHNEIDERA
TRNAVSKÉHO, DEJINY CIRKEVNÉHO
HUDOBNÉHO SPOĽKU, DVORANA SLÁVY DOBRA
**MÚZEUM KNIŽNEJ KULTÚRY – OLÁHOV
SEMINÁR**

■ **WILLIAM SCHIFFER**

ŽIVOT A DIELO SOCHÁRA A MEDAILÉRA

■ **EX LIBRIS A SUPRALIBROS**

zo zbierok ZsM v Trnave
predĺžená do 31. decembra 2009

■ **PREMENY BIBLIE**

zo zbierok historickej knižnice

*Západoslovenské múzeum, Galéria Jána Koniarka, Divadlo Jána Palárika a Knižnica
Juraja Fándlyho sú v zriaďovateľskej pôsobnosti Trnavského samosprávneho kraja*

Program kina Hviezda

2. 12. o 19.00 h ■ IMPROLIGA
3. – 6. 12. o 17.30 h ■ OPERACE DUNAJ
3. – 7. 12. o 19.30 h ■ COCO CHANEL
9. – 11. 12. ■ ZASTANEŠ A NEPREŽIJEŠ – 2
9. 12. iba o 19.30 h, 10. – 11. 12. o 17.30 a 19.30 h
12. – 13. 12. o 17.30 a 19.30 h ■ KDOPAK BY SE VLKA BÁL
14. 12. o 19.30 h ■ DIVADLO
16. 12. o 17.30 a 19.30 h ■ HODINU NEVIŠ
17. – 20. 12. o 17.00 a 19.45 h 2012
21. – 22. 12. o 17.30 a 19.45 h ■ PIRÁTI NA VLNÁCH
23. 12. o 17.30 a 19.30 h ■ BIELA SMRŤ
25. – 28. 12. o 17.30 a 19.30 h ■ ŽENA CESTOVATEĽA V ČASE
29. – 30. 12. o 17.30 a 19.30 h ■ 2 BOBULE

DETSKÉ PREDSTAVENIA

Každú sobotu o 15.30 h, v nedeľu o 13.30 a 15.30 h, ak na programe nie je uvedené inak

5. – 6. 12. ■ MONŠTRÁ vs. VOTRELCI
12. – 13. 12. ■ DOBA ĽADOVÁ – 3
19. – 20. 12. ■ KUN GU PANDA
23. 12. o 15.30 h ■ OBLAČNO, MIESTAMI FAŠÍRKY
25. – 28. 12. ■ OBLAČNO, MIESTAMI FAŠÍRKY
25. – 26. 12. o 15.30 h, 27. – 28. 12. o 13.30 a 15.30 h

FILMOVÝ KLUB – NAOKO TRNAVA

v kine Hviezda

1. 12. o 18.00 h ■ MARIA MAX
1. 12. o 20.00 h ■ REMBRANTOVA NOČNÁ HLIADKA
8. 12. o 18.00 h ■ FARMA ZVIERAT
8. 12. o 20.00 h ■ MLČANIE LORNY
15. 12. o 18.00 h 35 ■ PANÁKOV RUMU
15. 12. o 20.00 h ■ DOM OBESENCA

Milan Krupčík: NEŽNÝ POHLAD SPÄŤ

výstava fotografií z Novembra 89
v mestskej veži, do 20. decembra

GENIUS LOCI TRNAVY

výstava fotografií v západnom kridle
radnice, do 31. januára 2010 každý utorok
a štvrtok od 10.00 do 17.00 h

Mestský amfiteáter

- piatok 4. 12. o 20.00 ■ ILLUSIONS TRIO
sobota 5. 12. o 20.00 ■ SAVE THE COOKIE
nedeľa 6. 12. o 16.30 a 17.30 ■ BETLEHEMSKÉ HRY, ľudová hra s pesničkami o narodení Ježiška, hrá divadelný súbor Na Strnisku
sobota 12. 12. o 20.00 ■ BLUES MOTHER IN LAW
piatok 18. 12. o 20.00 ■ ZELEZNAK TRIO
sobota 19. 12. o 20.00 ■ CAFE DE NUIT – hosťom Mirky Čibenkovej je herečka Zuzka Kronerová
sobota 19. 12. o 16.30 a 17.30 ■ BETLEHEMSKÉ HRY
nedeľa 20. 12. o 16.30 a 17.30 ■ BETLEHEMSKÉ HRY
sobota 26. 12. 21.00 ■ ŠTEFANSKÁ ZÁBAVA DJ Dasex (Funky, R&B)
štvrtok 31. 12. o 20.00 ■ SILVESTER DJ Dasex

Divadelné štúdio DISK

17. decembra 2009 o 20.00 h

PONOR (sladké hry minulej sezóny)

2. premiéra

Autori: B. Uhlár a kol. DISK, režisér: Blaho Uhlár
Účinkujú: Monika Babicová, Jozef Belica, Milan Brežák, Daniel Duban, Monika Chudá, Ivan Kazimír, Pavol Lančarič, Ján Rampák, Alžbeta Sersenová, Petra Sokolovská

O inscenácii:

V roku 1987 bola v súbore DISK Trnava premiéra inscenácie Ochotníci. Súbor vtedy pomenoval antagonizmus autoritatívneho a demokratického spolužitia na základe vzťahov medzi svojimi členmi. Po vyše dvoch desaťročiach v celkom zmenených spoločenských okolnostiach sa prezentuje ten istý súbor obohatený novými ľuďmi s ponorom do svojho vnútra. Vtedajšie jednoduché delenie už nestačí na vyjadrenie komplikovanej súčasnosti. Vnútorňý svet plný osobných antagonizmov je veľmi nejednoznačný a ťažko pomenovateľný. Postavy sa však o to pokúšajú v napätých, ale i zábavných rozhovoroch, aby hľadali svoje očistenie.

Predaj vstupeniiek: TINS v mestskej veži

VIANOCE V TRNAVE

* VIANOČNÉ TRHY

1. – 22. decembra od 10.00 – 21.00 h
na Trojičnom námestí
a Hviezdoslavovej ulici

* ADVENT NA RADNICI

* **Štvrtok 10. decembra o 17.00 h**
Hudobno-poetický adventný
večer
v západnom krídle radnice

* **Nedeľa 20. decembra o 14.30 h**
Potulky časom do literárnej
histórie Trnavy
v západnom krídle radnice

* ADVENT NA TROJIČNOM NÁMESTÍ

* **Sobota 5. decembra**
17.30 MIKULÁŠ na radnici
18.00 MIKULÁŠSKY PROGRAM
na Trojičnom námestí

* **Nedeľa 6. decembra**
10.00 Folklórna skupina BOROVIENKA
11.00 Detská folklórna skupina
MLADÝ HELIGÓN

* **Piatok 11. decembra**
14.30 ZŠ Námestie SUT
14.50 MŠ Limbová
15.10 MŠ Ružindolská
15.30 MŠ K. Mahra
16.00 Vyučovacie centrum Helen
Doron Early English – moderuje
Andrej Bičan
16.45 skupina TULIPÁNČI
17.30 Janka Selická a Marianka
Lihánová
18.00 Spevácka skupina KÁTLOVANI
LUCIOVSKÉ VYMETANIE NÁMESTIA

* **Sobota 12. decembra**

10.00 Dychová hudba SPOJÁR
11.00 Mužský spevácky zbor BRADLAN

* **Nedeľa 13. decembra**

10.00 Spevácky zbor DIAMANT
11.00 skupina JEŽI

* **Streda 16. decembra**

14.30 ZŠ K. Mahra
14.50 MŠ T. Tekela
15.10 MŠ Hodžova
15.30 MŠ Okružná
16.00 Folklórny súbor Drienka
16.30 Folklórny súbor Trnavček
17.00 Spevácky zbor Cantica nova

* **Štvrtok 17. decembra**

14.15 Súkromná ZŠ s MŠ Montessori
14.30 ZŠ Gorkého
14.50 MŠ Beethovenova
15.10 MŠ Jiráskova
15.30 MŠ Čajkovského
16.00 BENEFIČNÝ KONCERT pre Osmý
svetadiel

* **Piatok 18. decembra**

14.30 ZŠ A. Kubinu
14.50 MŠ Narcisová
15.10 MŠ Spartakovská
15.30 MŠ Botanická
16.00 Folklórny súbor Modranka
– ZVESTUJEME VÁM RADOSŤ
17.00 VRBOVSKÉ VRBY – ľudová hudba
s pišťalkami a gajdami
17.45 SALAMANDER BAND
18.45 Martin Jakubec a Lýdia
Volejníčková: VIANOČNÉ KOLEDY

* **Sobota 19. decembra**

10.00 skupina KOPANČÁRI
11.00 CHUDOBOVCI – ľudová hudba
z Oravskej Lesnej

* **Nedeľa 20. decembra**
10.00 KRUIHY – vokálna skupina
11.00 Folklórna skupina ŠPAČINČANKA

* **Pondelok 21. decembra**
14.10 MŠ Murgašova
14.30 ZŠ s MŠ I. Krasku
14.50 ZŠ Spartakovská
15.10 ZŠ Vančurova
15.30 MŠ Okružná
16.00 ZUŠ M. Schneidera Trnavského
16.30 TRINITAS – spevácky zbor
17.00 Súkromná materská škôlka
Meduška
17.15 GOODWATERMUSIC – unikátne
vystúpenie na nezvyčajnom
hudobnom nástroji – sklenenej harfe

* **Utorok 22. decembra**
14.10 MŠ Vajanského
14.30 ZŠ Atómová
14.50 ZŠ J. Bottu
15.00 MARIÁN BANGO s manželkou
– nevidiaci spevák
16.00 FRAGILE – a capella – osem
spevákov bez hudobných nástrojov
17.15 Odovzdanie výťažku z predaja
vína a prijatie Betlehemskeho svetla
17.45 NEBESKÁ MUZIKA – ľudová
hudba z Terchovej

* **Streda 23. decembra o 19.00 h**
v Katedrále sv. Jána Krstiteľa
VIANOČNÝ KONCERT speváckeho
zboru Tírnavia

* **VIANOCE PRE DETI**

3. – 20. decembra
na nádvorí radnice

TVORIVÉ DIELNE PRE DETI

Vo štvrtok a piatok 10.00 – 18.00 h,
v sobotu a nedeľu 14.00 – 18.00 h:

Výroba darčiek, pohľadníc, pečenie

a zdobenie medovníkov
v sobotu a v nedeľu o 17.00 h:
Divadielko, detské pesničky, koledy

* **Štvrtok 3. decembra o 10.00 h**
VIANOČNÁ ŠOU

zábavno-súťažné podujatie pre žiakov ZŠ
v Mestskej športovej hale

* **Sobota 5. decembra o 17.30**
MIKULÁŠ na radnici

18.00 h MIKULÁŠSKY PROGRAM na
Trojičnom námestí

* **Streda 9. decembra o 9.00 h**
v kine Hviezda

ČAS RADOSTI VESELOSTI... –
vystúpenia žiakov I. stupňa ZŠ

* **Sobota 12. decembra o 14.00 h**
FAREBNÁ SOBOTA – Maľujeme

vianočné svietniky
v Kalokagatii – CVČ

* **Utorok 15. decembra**
MAĽOVANÝ SEN VIANOC – vernisáž

výtvarnej súťaže žiakov ZŠ
v Kalokagatii – CVČ

* **Štvrtok 17. decembra o 9.30 h**
VIANOČNÉ ARANŽOVANIE

– súťaž v tvorbe vianočných dekorácií
pre žiakov ZŠ

v Kalokagatii – CVČ

* **DOBROČINNOSŤ**
POČAS ADVENTU

* **Nedeľa 13. 12. o 15.30 h**
v Kostole sv. Anny

BENEFIČNÝ KONCERT
pre hospic Svetlo

účinkuje zoskupenie nevidiacich
Ambrelo z Bratislavy

- * **PREDAJ VARENÉHO VÍNA na dobročinné ciele**
16. a 17. 12. od 15.00 do 18.00 h
19. 12. od 9.00 do 12.00 h
na Trojičnom námestí
- * **Štvrtok 17. decembra o 16.00 h**
na Trojičnom námestí
BENEFIČNÝ KONCERT
pre Ôsmy svetadiel
 spojený so symbolickým pečením
 a zdobením vianočných medovníkov
 Vystúpi: Katarína Hasprová, Mirka
 Partlová, Janka Daňová, Otto Kolman,
 Dominika Mirgová s otcom Miroslavom
 So zdobením perníkov pomôže Zuzka
 Vačková a sprevádzať programom
 bude Bibiana Ondrejková
 Organizátor: Spoločnosť na pomoc
 osobám s autizmom v Trnave
 Výťažok z podujatia bude venovaný
 centru Ôsmy svetadiel – zariadeniu
 pre dospelých ľudí postihnutých
 autizmom
- * **RADNIČNÝ ČAJ**
– pozýva primátor mesta
18., 21. a 22. 12. od 16.00 do 17.00 h
na Trojičnom námestí
- * **Utorok 22. decembra o 17.15 h**
na Trojičnom námestí
PRIJATIE BETLEHEMSKÉHO SVETLA
a odovzdanie výťažku
z vareného vína
- * **Utorok 22. decembra**
od 13.00 do 15.00 h
v Katolíckej jednote Slovenska
ŠTEDRÁ VEČERA PRE OPUSTENÝCH
A BEZDOMOVCOV
- * **VIANOČNÉ**
ŠPORTOVÉ PODUJATIA
- * **Sobota 5. decembra o 14.00 h**
v Mestskej športovej hale
VIANOČNÝ TURNAJ
 28. ročník medzinárodnej súťaže
 v karate mužov a žien
- * **Sobota 12. decembra o 8.15 h**
na žel. stanici v Trnave
LUCIINA DESIATKA – turistický
 pochod spojený s tradíciami sv. Lucie
 Odchod vlakom na Bukovú, odtiaľ
 pešo na chatu v Hrnčekovej doline
- * **Sobota 19. decembra o 9.00 h**
TRNAVSKÝ VIANOČNÝ SMEČ
 14. ročník medzinárodného
 nohejbalového turnaja trojíc
- * **Sobota 26. decembra o 11.00 h**
v Mestskom športovom
areáli AŠK Slávia
ZIMNÝ BEH ZDRAVIA
 30. ročník masových pretekov v krose
 na 3 a 10 km
- * **Nedeľa 27. decembra o 14.00 h**
v Mestskej športovej hale
PREDSILVESTROVSKÁ FUTBALOVÁ
ŠOU o Pohár primátora mesta
 Trnavy – 20. ročník
- * **Streda 30. decembra o 10.00 h**
v Mestskom športovom
areáli AŠK Slávia
SILVESTROVSKÁ CENA
V HODE BREMENOM
 26. ročník celoštátnej súťaže
 kladivárov i rekreačných vrhačov,
 s medzinárodnou účasťou

* **1. januára 2010 o 00.00 h NOVOROČNÝ OHŇOSTROJ**

1. januára 2010 o 15.30 h
v Kostole sv. Jakuba
NOVOROČNÝ KONCERT

Účinkujú:

Cappella Istropolitana – komorný orchester mesta Bratislavy
pod vedením Róberta Marečka

Program:

Giovanni Battista Sammartini: Sinfónia A-dur

Georg Friedrich Händel: Concerto grosso op. 6 č. 1 G-dur

Antonio Vivaldi: Concerto grosso op. 3 č. 11 d-mol

Georg Friedrich Händel: Concerto grosso op. 6 č. 10 d-mol

Arcangelo Corelli: Concerto grosso op. 6 č. 8 g-mol

POKOJNÉ
A ŠTASTNÉ VIANOCE,
VESELÚ SILVESTROVSKÚ ZÁBAVU
A VEĽA ÚSPECHOV I ZDRAVIA
V NOVOM ROKU 2010

PRAJE VÁM VŠETKÝM
MESTO TRNAVA

Novinky z radnice nájdete aj na www.trnava.sk

NOVINKY Z RADNICE – informačný mesačník mesta Trnava. Vydavateľ: Mesto Trnava. IČO: 00313114. Evidenčné číslo: EV 2899/09. Šéfredaktor: Ing. Pavol TOMAŠOVIČ, tlačový tajomník. Redaktorka: Elena Ursinyová. Grafická úprava: Andrej Grossmann. Redakcia: Radnica, Hlavná 1, 917 71 Trnava. Číslo telefónu: 033/32 36 348. E-mail: pavol.tomasovic@trnava.sk, elena.ursinyova@trnava.sk. Náklad 5 000 ks. Redakcia nevyžadované rukopisy a fotografie nevracia. Tlač: B-print, Dedinská 28 Trnava.